

PRILOG I.
SAŽETAK OPISA SVOJSTAVA LIJEKA

▼ Ovaj je lijek pod dodatnim praćenjem. Time se omogućuje brzo otkrivanje novih sigurnosnih informacija. Od zdravstvenih radnika se traži da prijave svaku sumnju na nuspojavu za ovaj lijek. Za postupak prijavljivanja nuspojava vidjeti dio 4.8.

1. NAZIV LIJEKA

Byooviz 10 mg/ml otopina za injekciju

2. KVALITATIVNI I KVANTITATIVNI SASTAV

Jedan ml sadrži 10 mg ranibizumaba*. Jedna bočica sadrži 2,3 mg ranibizumaba u 0,23 ml otopine. To osigurava upotrebljivu količinu za isporuku jednokratne doze od 0,05 ml koja sadrži 0,5 mg ranibizumaba odraslim bolesnicima.

*Ranibizumab je fragment humaniziranog monoklonskog antitijela proizvedenog na stanicama *Escherichia coli* tehnologijom rekombinantne DNA.

Za cjeloviti popis pomoćnih tvari vidjeti dio 6.1.

3. FARMACEUTSKI OBLIK

Otopina za injekciju.

Bistra, bezbojna do blijedožuta vodena otopina.

4. KLINIČKI PODACI

4.1 Terapijske indikacije

Byooviz je indiciran u odraslih za:

- liječenje neovaskularne (vlažne) senilne makularne degeneracije (AMD)
- liječenje poremećaja vida uzrokovanih dijabetičkim makularnim edemom (DME)
- liječenje proliferativne dijabetičke retinopatije (PDR)
- liječenje poremećaja vida uzrokovanih makularnim edemom nastalim kao posljedica okluzije retinalne vene (okluzije njezina ogranka ili okluzije centralne retinalne vene (RVO))
- liječenje poremećaja vida uzrokovanih neovaskularizacijom žilnice (CNV).

4.2 Doziranje i način primjene

Byooviz mora primjenjivati kvalificirani oftalmolog s iskustvom u primjeni intravitrealnih injekcija.

Doziranje

Odrasli

Preporučena doza Byooviza u odraslih iznosi 0,5 mg u obliku jednokratne intravitrealne injekcije. Ova doza odgovara injekcijskom volumenu od 0,05 ml. Interval između dviju doza ubrizganih u isto oko mora biti najmanje četiri tjedna.

Liječenje u odraslih započinje jednom injekcijom mjesečno sve dok se ne postigne maksimalna oštrina vida i/ili dok nema znakova aktivnosti bolesti tj. nema promjene u oštrini vida i u drugim znakovima i simptomima bolesti na kontinuiranoj terapiji. U bolesnika s vlažnim AMD-om, DME-om, PDR-om i RVO-om moguće je da će u početku biti potrebno tri ili više uzastopnih mjesečnih injekcija.

Nakon toga, liječnik utvrđuje intervale praćenja i liječenja koji se trebaju temeljiti na aktivnosti bolesti, procijenjenim parametrima vidne oštirine i/ili anatomskim parametrima.

Ako po liječnikovom mišljenju parametri vidne oštirine i anatomski parametri upućuju na to da bolesnik nema koristi od nastavka liječenja, primjenu Byoovisa potrebno je prekinuti.

Praćenje aktivnosti bolesti može uključivati klinički pregled, funkcionalno testiranje ili tehnike slikovne dijagnostike (npr. optičku koherentnu tomografiju ili fluoresceinsku angiografiju).

Ako se bolesnici liječe prema režimu „liječi i produži“ (engl. *treat and extend*), nakon što se postigne maksimalna oštirina vida i/ili nema znakova aktivnosti bolesti, intervali liječenja mogu se postupno produžiti dok se ne vrate znakovi aktivnosti bolesti ili oštećenja vida. Interval liječenja smije se produžiti za najviše dva tjedna u jednom koraku za vlažni AMD te za najviše jedan mjesec u jednom koraku za DME. Za PDR i RVO, intervali liječenja također se mogu postupno produžiti, međutim postojeći podaci nedostatni su da bi se donio zaključak o duljini tih intervala. Ako se ponovno vrati aktivnost bolesti, interval liječenja treba sukladno tome skratiti.

Liječenje oštećenja vida uzrokovanog CNV-om treba odrediti individualno za svakog bolesnika na temelju aktivnosti bolesti. Nekim bolesnicima će možda biti potrebna samo jedna injekcija tijekom prvih 12 mjeseci; drugima će možda trebati učestalija primjena, uključujući i primjenu injekcije jednom mjesecno. Za CNV nastao kao posljedica patološke miopije (PM), mnogim bolesnicima će možda biti potrebna samo jedna ili dvije injekcije tijekom prve godine (vidjeti dio 5.1).

Liječenje ranibizumabom i laserska fotokoagulacija kod DME-a te kod makularnog edema posljedičnog BRVO-u

Postoje izvjesna iskustva vezana uz istodobno provođenje terapije ranibizumabom i laserske fotokoagulacije (vidjeti dio 5.1). Primjenjuje li ih se istoga dana, ranibizumab je potrebno dati najmanje 30 minuta nakon laserske fotokoagulacije. Ranibizumab se može primijeniti u bolesnika koji su ranije podvrgavani laserskoj fotokoagulaciji.

Liječenje ranibizumabom i fotodinamska terapija verteporfinom u CNV-u posljedičnom PM-u

Nema iskustava s istodobnom primjenom ranibizumaba i verteporfina.

Posebne populacije

Oštećenje jetre

Ranibizumab nije ispitivan u bolesnika s oštećenjem jetre. Međutim, za tu populaciju bolesnika nisu potrebne nikakve posebne mjere.

Oštećenje bubrega

Bolesnicima s oštećenjem bubrega nije potrebno prilagoditi dozu (vidjeti dio 5.2).

Starije osobe

Starijim osobama nije potrebno prilagoditi dozu. Postoji ograničeno iskustvo u bolesnika starijih od 75 godina s DME-om.

Pedijatrijska populacija

Sigurnost i djelotvornost ranibizumaba u djece i adolescenata mlađih od 18 godina nisu ustanovljene. Dostupni podaci u bolesnika u dobi od 12 do 17 godina s oštećenjem vida uzrokovanim CNV-om opisani su u dijelu 5.1, ali ne mogu se dati nikakve preporuke za doziranje.

Način primjene

Bočica za jednokratnu uporabu isključivo za intravitrealnu primjenu.

Budući da je volumen sadržan u bočici (0,23 ml) veći od preporučene doze (0,05 ml za odrasle), dio volumena sadržanog u bočici mora se baciti prije primjene.

Byooviz treba prije primjene vizualno pregledati radi prisutnosti čestica i promjene boje.

Za informacije o pripremi Byooviza vidjeti dio 6.6.

Injekcije treba primjenjivati u aseptičnim uvjetima, što uključuje kiruršku dezinfekciju ruku, sterilne rukavice, sterilni prekrivač, sterilni spekulum za očni kapak (ili ekvivalentni instrument) i raspoloživost sterilne paracenteze (ako bude potrebno). Prije provođenja intravitrealnog postupka treba pažljivo provjeriti bolesnikovu anamnezu s obzirom na reakcije preosjetljivosti (vidjeti dio 4.4). Prije injekcije potrebno je primijeniti odgovarajuću anesteziju i topikalni baktericid širokog spektra za dezinfekciju kože oko oka, očnog kapka i površine oka, u skladu s lokalnom praksom.

Odrasli

U odraslih iglu za injekciju treba uvesti 3,5-4,0 mm posteriorno od limbusa u vitrealnu šupljinu, u smjeru središta očne jabučice, pri čemu treba izbjegavati horizontalni meridijan. Zatim se injicira volumen injekcije od 0,05 ml; za svaku sljedeću injekciju treba upotrijebiti drugo mjesto na bjeloočnicu.

4.3 Kontraindikacije

Preosjetljivost na djelatnu tvar ili neku od pomoćnih tvari navedenih u dijelu 6.1.

Bolesnici s aktivnim infekcijama oka ili periokularnog područja ili sa sumnjom na te infekcije.

Bolesnici s aktivnom teškom intraokularnom upalom.

4.4 Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Sljedivost

Kako bi se poboljšala sljedivost bioloških lijekova, naziv i broj serije primjenjenog lijeka potrebno je jasno evidentirati.

Reakcije povezane s intravitrealnim injekcijama

Primjena intravitrealnih injekcija, uključujući primjenu ranibizumaba, bila je povezana s pojavom endoftalmitisa, intraokularne upale, regmatogene ablaciјe mrežnice, razderotine mrežnice i jatrogene traumatske katarakte (vidjeti dio 4.8). Pri primjeni ranibizumaba treba se uvjek služiti odgovarajućom tehnikom aseptične primjene injekcije. Osim toga, bolesnike treba pratiti tjedan dana nakon injekcije, kako bi se moglo započeti rano liječenje ako se pojavi infekcija. Bolesnike treba uputiti da bez odgađanja prijave bilo koji simptom koji ukazuje na endoftalmitis ili na bilo koje drugo gore navedeno stanje.

Porasti intraokularnog tlaka

U odraslih je bilo slučajeva prolaznih porasta intraokularnog tlaka (IOT) unutar 60 minuta nakon injekcije ranibizumaba. Također su uočeni slučajevi produljenog porasta intraokularnog tlaka (vidjeti dio 4.8). Stoga treba pratiti intraokularni tlak i perfuziju glave optičkog živca i primjereno intervenirati.

Bolesnike treba obavijestiti o simptomima tih potencijalnih nuspojava i uputiti da obavijeste svog liječnika ako se pojave znakovi poput boli u oku ili povećane nelagode, pogoršanja crvenila oka, zamagljenog ili smanjenog vida, povećanog broja malih čestica u vidnom polju ili povećane osjetljivosti na svjetlo (vidjeti dio 4.8).

Primjena u oba oka

Podaci o primjeni ranibizumaba u oba oka (uključujući primjenu u istom danu) su ograničeni i ne ukazuju na povećani rizik od sistemskih štetnih događaja u usporedbi s primjenom u jedno oko.

Imunogenost

Postoji potencijal za imunogenost ranibizumaba. Budući da postoji mogućnost povećane sistemske izloženosti u bolesnika s DME-om, kod ove populacije bolesnika ne može se isključiti povećani rizik za razvoj preosjetljivosti. Bolesnike također treba uputiti da prijave pogoršanje intraokularne infekcije, što može biti klinički znak pripisiv intraokularnom stvaranju antitijela.

Istodobna primjena s drugim anti-VEGF-om (vaskularni endotelni faktor rasta)

Ranibizumab se ne smije primjenjivati istodobno s drugim anti-VEGF lijekovima (sistemskim ili okularnim).

Nedavanje ranibizumaba u odraslih

Dozu ne treba dati, a liječenje ne treba nastaviti ranije od roka predviđenog za primjenu iduće doze, u slučaju:

- da se najbolje korigirana vidna oštrina (BCVA) smanjila za ≥ 30 slova u odnosu na prethodnu kontrolu
- da je intraokularni tlak ≥ 30 mmHg
- puknuća mrežnice
- subretinalnog krvarenja koje zahvaća središte fovee, ili krvarenja koje zahvaća $\geq 50\%$ ukupne površine lezije
- intraokularnog kirurškog zahvata obavljenog unutar prethodnih 28 dana ili planiranog unutar idućih 28 dana.

Razderotina pigmentnog epitela mrežnice

Čimbenici rizika povezani s razderotinom pigmentnog epitela mrežnice nastalom nakon primjene anti-VEGF lijekova u svrhu liječenja vlažnog AMD-a a potencijalno i drugih oblika CNV-a, uključuju opsežnu i/ili visoku ablaciiju pigmentnog epitela mrežnice. U bolesnika u kojih postoje spomenuti čimbenici rizika za nastanak razderotine pigmentnog epitela mrežnice, terapiju ranibizumabom je potrebno započeti oprezno.

Regmatogena ablacija mrežnice ili makularne rupe u odraslih

U osoba s regmatogenom ablacijom mrežnice ili s 3. ili 4. stupnjem makularnih rupa, liječenje treba prekinuti.

Populacije s ograničenim podacima

Iskustva u liječenju osoba oboljelih od DME-a uzrokovana šećernom bolešću tipa I su ograničena. Ranibizumab nije ispitivan u bolesnika koji su ranije dobivali intravitrealne injekcije te u bolesnika u kojih postoje aktivne sistemske infekcije ili u bolesnika s istodobnim bolestima očiju poput ablacije mrežnice ili makularne rupe. Postoji ograničeno iskustvo vezano uz terapiju ranibizumabom u dijabetičara s HbA1c vrijednosti višom od 108 mmol/mol (12%), a nema iskustva u bolesnika s hipertenzijom koja nije primjereno kontrolirana. Ovaj manjak informacija liječnik treba uzeti u obzir prilikom liječenja takvih bolesnika.

Nema dovoljno podataka da bi se donio zaključak o učinku ranibizumaba u bolesnika s RVO-om u kojih je došlo do ireverzibilnog gubitka vidne funkcije zbog ishemije.

U bolesnika s PM-om postoje ograničeni podaci o učinku ranibizumaba u bolesnika koji su se

prethodno neuspješno podvrgnuli verteporfin fotodinamskoj terapiji (vPDT). Također, iako je dosljedan učinak uočen u ispitanika s lezijama ispod fovee ili uz nju, nema dovoljno podataka da bi se mogao donijeti zaključak o učinku ranibizumaba u ispitanika s PM-om i lezijama izvan fovee.

Sistemski učinci nakon intravitrealne primjene

Nakon intravitrealne injekcije VEGF inhibitora zabilježeni su sistemski štetni događaji koji uključuju krvarenja koja nisu povezana s okom te arterijske tromboembolijske događaje.

Podaci o sigurnosti primjene u svrhu liječenja bolesnika s DME-om, makularnim edemom nastalog uslijed RVO-a i CNV-om nastalim uslijed PM-a a koji su prethodno pretrpjeli moždani udar ili imali prolazne ishemische napadaje su ograničeni. Pri liječenju ovakvih bolesnika potrebno je biti oprezan (vidjeti dio 4.8).

4.5 Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nisu provedena formalna ispitivanja interakcija.

Za zajedničku primjenu fotodinamske terapije (PDT) verteporfinom i ranibizumaba kod vlažnog AMD-a i PM-a, vidjeti dio 5.1.

Za zajedničku primjenu laserske fotokoagulacije i ranibizumaba kod DME-a i BRVO-a, vidjeti dijelove 4.2 i 5.1.

U kliničkim ispitivanjima za liječenje oštećenja vida uzrokovanog DME-om, na ishod u pogledu oštirine vida ili centralne retinalne debljine u bolesnika liječenih ranibizumabom nije utjecalo istodobno liječenje tiazolidindionima.

4.6 Plodnost, trudnoća i dojenje

Žene reproduktivne dobi/kontracepcija u žena

Žene reproduktivne dobi moraju koristiti učinkovitu kontracepciju tijekom liječenja.

Trudnoća

Nema kliničkih podataka o primjeni ranibizumaba u trudnoći. Ispitivanja u cinomolgus majmuna ne ukazuju na izravne ili neizravne štetne učinke na trudnoću ili embrionalni/fetalni razvoj (vidjeti dio 5.3). Sustavna izloženost ranibizumabu pri oftalmičkoj primjeni je niska, no zbog mehanizma njegova djelovanja, ranibizumab se mora smatrati kao potencijalno teratogen i embriotoksičan/fetotoksičan. Stoga se ranibizumab ne smije koristiti tijekom trudnoće, osim ako očekivana korist ne nadmašuje mogući rizik za plod. Ženama koje žele zanijeti, a liječene su ranibizumabom, ne preporučuje se zanijeti barem 3 mjeseca nakon zadnje doze ranibizumaba.

Dojenje

Na temelju vrlo ograničenih podataka, ranibizumab se može izlučiti u majčino mlijeko u malim količinama. Učinciak ranibizumaba na dojeno novorođenče/dojenče nije poznat. Kao mjera opreza, tijekom primjene ranibizumaba dojenje se ne preporučuje.

Plodnost

Nema dostupnih podataka o plodnosti.

4.7 Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada sa strojevima

Liječenje može izazvati privremene poremećaje vida, što može utjecati na sposobnost upravljanja

vozilima ili rada sa strojevima (vidjeti dio 4.8). Bolesnici u kojih se javе ti znakovi, ne smiju voziti ni rukovati strojevima, sve dok ti privremeni poremećaji vida ne prođu.

4.8 Nuspojave

Sažetak sigurnosnog profila

Većina nuspojava uočenih nakon primjene ranibizumaba povezana je s postupkom primjene intravitrealne injekcije.

Najučestalije prijavljene okularne nuspojave nakon ubrizgavanja ranibizumaba su: bol u oku, hiperemija oka, povišeni intraokularni tlak, vitritis, ablacija staklovine, krvarenje mrežnice, poremećaj vida, plutajući opaciteti u staklovini, krvarenje konjunktive, iritacija oka, osjećaj stranog tijela u oku, pojačano suzenje, blefaritis, suho oko i svrbež oka.

Najučestalije prijavljene nuspojave koje nisu vezane uz oko su glavobolja, nazofaringitis i artralgija.

Manje učestalo prijavljene, ali ozbiljnije nuspojave uključuju endoftalmitis, sljepoću, ablacijsku mrežnicu, razderotinu mrežnice i jatrogenu traumatsku kataraktu (vidjeti dio 4.4).

Nuspojave koje su se pojavile nakon primjene ranibizumaba u kliničkim ispitivanjima sažete su u tablici u nastavku.

Tablični popis nuspojava[#]

Nuspojave su podijeljene prema organskim sustavima i učestalosti koja se definira kao: vrlo često ($\geq 1/10$), često ($\geq 1/100$ i $< 1/10$), manje često ($\geq 1/1000$ i $< 1/100$), rijetko ($\geq 1/10\ 000$ i $< 1/1000$), vrlo rijetko ($< 1/10\ 000$), nepoznato (ne može se procijeniti iz dostupnih podataka). Unutar svake grupe učestalosti nuspojave su prikazane u padajućem nizu prema ozbiljnosti.

Infekcije i infestacije

<i>Vrlo često</i>	Nazofaringitis
<i>Često</i>	Infekcija mokraćnog sustava *

Poremećaji krvi i limfnog sustava

<i>Često</i>	Anemija
--------------	---------

Poremećaji imunološkog sustava

<i>Često</i>	Preosjetljivost
--------------	-----------------

Psihijatrijski poremećaji

<i>Često</i>	Anksioznost
--------------	-------------

Poremećaji živčanog sustava

<i>Vrlo često</i>	Glavobolja
-------------------	------------

Poremećaji oka

<i>Vrlo često</i>	Vitritis, ablacija staklovine, krvarenje mrežnice, poremećaj vida, bol u oku, plutajući opaciteti u staklovini, krvarenje konjunktive, iritacija oka, osjećaj stranog tijela u očima, pojačano suzenje, blefaritis, suho oko, hiperemija oka, svrbež oka.
-------------------	---

Često Degeneracija mrežnice, poremećaj mrežnice, ablacija mrežnice, razderotina mrežnice, ablacija pigmentnog epitela mrežnice, razderotina pigmentnog epitela mrežnice, smanjenje vidne oštine, vitrealno krvarenje, poremećaj staklovine, uveitis, iritis, iridociklitis, katarakta, subkapsularna katarakta, opacifikacija stražnje kapsule, punktiformni keratitis, abrazija rožnice, zamućenje u prednjoj očnoj sobici, zamućen vid, krvarenje na mjestu injekcije, krvarenje oka, konjunktivitis, alergijski konjunktivitis, iscjedak iz oka, fotopsija, fotofobija, osjećaj neugode u oku, edem očnog kapka, bol u očnom kapku, hiperemija konjunktive.

Manje često Sljepoča, endoftalmitis, hipopion, hifema, keratopatija, adhezija šarenice, depoziti rožnice, edem rožnice, strije rožnice, bol na mjestu injekcije, iritacija na mjestu injekcije, neuobičajen osjet u oku, nadražaj očnog kapka.

Poremećaji dišnog sustava, prsišta i sredoprusra
Često Kašalj

Poremećaji probavnog sustava
Često Mučnina

Poremećaji kože i potkožnog tkiva
Često Alergijske reakcije (osip, urtikarija, svrbež, eritem)

Poremećaji mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva
Vrlo često Artralgija
Pretrage

Vrlo često Povišeni intraokularni tlak
Nuspojave su definirane kao štetni događaji (u najmanje 0,5 postotnih bodova bolesnika) koji su se javili s većom stopom (najmanje 2 postotna boda) u bolesnika koji su primali terapiju ranibizumabom 0,5 mg nego u onih koji su primali kontrolnu terapiju (placebo postupak ili PDT verteporfinom).
*Uočeno samo u populaciji bolesnika s DME-om.

Nuspojave vezane uz skupinu kojoj lijek pripada

U ispitivanjima faze III kod vlažnog AMD-a, ukupna učestalost krvarenja koja nisu bila vezana uz oko kao štetnih događaja koje je bilo moguće povezati sa sustavnom VEGF (čimbenik rasta vaskularnog endotela) inhibicijom bila je blago povećana u bolesnika liječenih ranibizumabom. Nije, međutim, bilo dosljednog uzorka u različitim krvarenjima. Postoji teoretski rizik za arterijske tromboembolijske događaje koji uključuju moždani udar i infarkt miokarda, nakon intravitrealne primjene VEGF inhibitora. Zapažena je niska stopa incidencije arterijskih tromboembolijskih događaja u kliničkim ispitivanjima ranibizumaba u bolesnika s AMD-om, DME-om, PDR-om, RVO-om i CNV-om te nije bilo većih razlika među skupinama liječenih ranibizumabom u usporedbi s kontrolnim skupinama.

Prijavljivanje sumnji na nuspojavu

Nakon dobivanja odobrenja lijeka važno je prijavljivanje sumnji na njegove nuspojave. Time se omogućuje kontinuirano praćenje omjera koristi i rizika lijeka. Od zdravstvenih radnika se traži da prijave svaku sumnju na nuspojavu lijeka putem nacionalnog sustava prijave nuspojava: navedenog u [Dodatku V](#).

4.9 Predoziranje

Slučajevi slučajnog predoziranja prijavljeni su iz kliničkih ispitivanja kod vlažnog AMD-a i nakon stavljanja lijeka u promet. Nuspojave povezane s ovim prijavljenim slučajevima bile su povećani intraokularni tlak, prolazna sljepoča, smanjena vidna oštrina oka, edem rožnice, bol rožnice i bol u oku. Ako dođe do predoziranja, potrebno je pratiti intraokularni tlak i liječiti ga, ako liječnik koji liječi bolesnika ocijeni da je to nužno.

5. FARMAKOLOŠKA SVOJSTVA

5.1 Farmakodinamička svojstva

Farmakoterapijska skupina: oftalmici, lijekovi za liječenje neovaskularizacije; ATK oznaka: S01LA04

Byooviz je biosličan lijek. Detaljnije informacije dostupne su na internetskoj stranici Europske agencije za lijekove <http://www.ema.europa.eu>.

Mehanizam djelovanja

Ranibizumab je fragment humaniziranog rekombinantnog monoklonskog antitijela na ljudski čimbenik rasta vaskularnog endotela A (VEGF-A). Visokim se afinitetom veže na izoforme VEGF-A (npr. na VEGF₁₁₀, VEGF₁₂₁ i VEGF₁₆₅), čime se sprječava vezanje VEGF-A na njegove receptore VEGFR-1 i VEGFR-2. Vezanjem VEGF-A na njegove receptore dolazi do proliferacije endotelnih stanica i neovaskularizacije, te se povećava vaskularna propusnost, a smatra se da to sve doprinosi razvoju neovaskularnog oblika senilne makularne degeneracije, patološke miopije i CNV-a ili nastanku poremećaja vida uzrokovanih bilo dijabetičkim makularnim edemom ili makularnim edemom posljedičnim RVO-u u odraslih.

Klinička djelotvornost i sigurnost

Liječenje vlažnog AMD-a

Kod vlažnog AMD-a, klinička sigurnost primjene i djelotvornost ranibizumaba ispitivane su u tri randomizirana, dvostruko maskirana ispitivanja kontrolirana placebo postupkom (prividno dane injekcije) ili aktivnim lijekom u trajanju od 24 mjeseca u bolesnika s neovaskularnim AMD-om. U ta ispitivanja je bilo uključeno ukupno 1323 bolesnika (879 u aktivnoj, a 444 u kontrolnoj skupini).

U ispitivanju FVF2598g (MARINA), 716 bolesnika s minimalno klasičnim ili okultnim lezijama bez klasične komponente randomizirani su u omjeru 1:1:1 da bi primali mjesecne injekcije ranibizumaba u dozi od 0,3 mg, ranibizumaba u dozi od 0,5 mg ili prividno dane injekcije.

U ispitivanju FVF2587g (ANCHOR), 423 bolesnika s predominantno klasičnim CNV lezijama randomizirani su u omjeru 1:1:1 na primanje 0,3 mg ranibizumaba mjesечно, 0,5 mg ranibizumaba mjesечно ili verteporfin PDT (na početku te svaka 3 mjeseca nakon toga, ako je fluoresceinska angiografija pokazala da vaskularno propuštanje i dalje traje ili da se javio recidiv).

Ključni pokazatelji ishoda sažeto su prikazani u tablici 1 i na slici 1.

Tablica 1 Ishodi ispitivanja FVF2598g (MARINA) i FVF2587g (ANCHOR) u 12. i

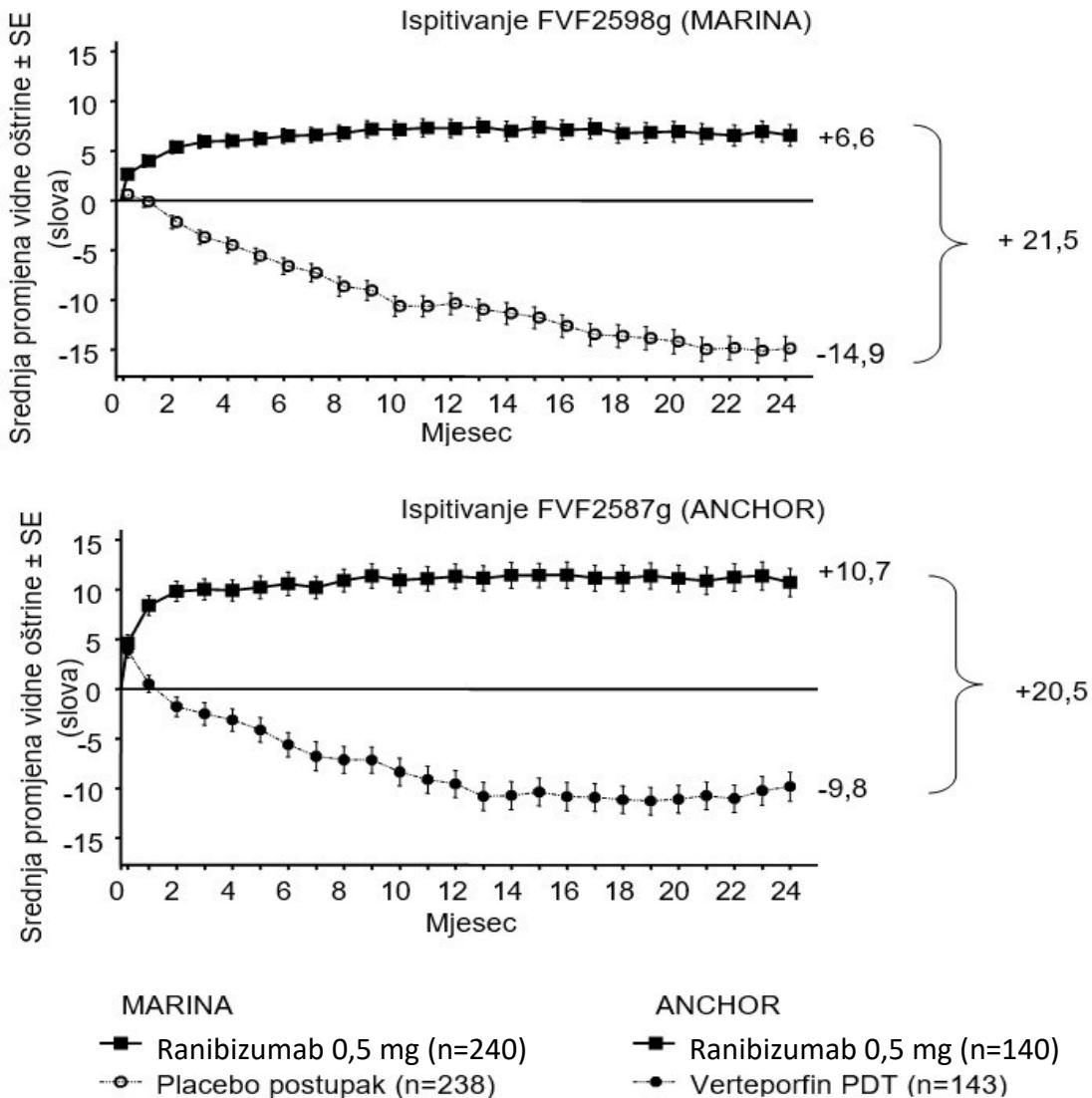
24. mjesecu

		FVF2598g (MARINA)	FVF2587g (ANCHOR)		
Pokazatelj ishoda	Mjesec	Placebo postupak (n=238)	Ranibizumab 0,5 mg (n=240)	Verteporfin PDT (n=143)	Ranibizumab 0,5 mg (n=140)
Smanjenje vidne oštrine za <15 slova (%) ^a (zadržavanje vida, primarna mjera ishoda)	12. mjesec	62%	95%	64%	96%
	24. mjesec	53%	90%	66%	90%
Povećanje vidne oštrine za ≥15 slova (%) ^a	12. mjesec	5%	34%	6%	40%
	24. mjesec	4%	33%	6%	41%
Srednja vrijednost promjene vidne oštrine (slova) (SD) ^a	12. mjesec	-10,5	+7,2 (14,4)	-9,5 (16,4)	+11,3
	24. mjesec	-14,9 (18,7)	+6,6 (16,5)	-9,8 (17,6)	+10,7 (16,5)

^a p<0,01

Slika 1 Srednja vrijednost promjene vidne oštrine od početnog stanja do 24. mjeseca

u ispitivanju FVF2598g (MARINA) i ispitivanju FVF2587g (ANCHOR)

Rezultati iz oba ispitivanja ukazuju da kontinuirano liječenje ranibizumabom može koristiti i bolesnicima koji su izgubili ≥ 15 slova najbolje korigirane vidne oštchine (BCVA) u prvoj godini liječenja.

Statistički značajne koristi za vidnu funkciju prema navodima bolesnika bile su uočene u oba ispitivanja, MARINA i ANCHOR, uz liječenje ranibizumabom u odnosu na kontrolnu skupinu, mjereno pomoću upitnika NEI VFQ-25.

U ispitivanju FVF3192g (PIER), 184 bolesnika sa svim oblicima neovaskularnog AMD-a bilo je randomizirano u omjeru 1:1:1 na primanje 0,3 mg ranibizumaba, 0,5 mg ranibizumaba ili prividno dane injekcije jedanput mjesечно kroz 3 uzastopne doze, a zatim jednu dozu svaka 3 mjeseca. Od 14. mjeseca ispitivanja, bolesnici koji su samo prividno primali injekcije mogli su primiti ranibizumab, a od 19. mjeseca bilo je moguće češće liječenje. Bolesnici koji su u ispitivanju PIER liječeni ranibizumabom primili su prosječno ukupno 10 injekcija.

Nakon početnog poboljšanja vidne oštchine (nakon doziranja jednom mjesечно), ona se, u prosjeku, smanjila u bolesnika koji su ranibizumab nastavili primati jednom svaka tri mjeseca te se u 12. mjesecu vratila na početnu razinu, a taj se učinak zadržao kod većine bolesnika liječenih ranibizumabom (82%) u 24. mjesecu. Ograničeni podaci dobiveni od ispitanika liječenih placebo postupkom koji su kasnije primili ranibizumab ukazuju da se rani početak liječenja može povezati s

boljim očuvanjem vidne oštchine.

Podaci iz dvaju ispitivanja (MONT BLANC, BPD952A2308 i DENALI, BPD952A2309) provedenih nakon dobivanja odobrenja potvrđili su djelotvornost ranibizumaba, ali nisu pokazali dodatni učinak kombinirane primjene verteporfina (Visudyne PDT) i ranibizumaba u usporedbi s monoterapijom ranibizumabom.

Liječenje oštećenja vida uzrokovanog CNV-om koji je posljedica PM-a

Klinička sigurnost i djelotvornost ranibizumab u bolesnika s oštećenjem vida uzrokovanim CNV-om kod PM-a procijenjene su na temelju 12-mjesečnih podataka iz dvostruko slijepog, kontroliranog ključnog ispitivanja F2301 (RADIANCE). U tom ispitivanju 277 bolesnika bilo je randomizirano u omjeru 2:2:1 u sljedeće skupine:

- I. skupina (ranibizumab 0,5 mg, režim doziranja utvrđen prema kriterijima „stabilnosti“ definiranim kao izostanak promjene BCVA u usporedbi s dvije prethodne mjesecne evaluacije).
- II. skupina (ranibizumab 0,5 mg, režim doziranja utvrđen prema kriterijima „aktivnosti bolesti“ definiranim kao oštećenje vida koje se može pripisati intra- ili subretinalnoj tekućini ili aktivnom propuštanju uzrokovanom CNV lezijom procijenjeno optičkom koherentnom tomografijom i/ili fluoresceinskom angiografijom).
- III. skupina (vPDT – bolesnici su smjeli primati terapiju ranibizumabom od 3. mjeseca).

U II. skupini, koja je primala preporučeno doziranje (vidjeti dio 4.2), 50,9% bolesnika trebalo je 1 ili 2 injekcije, 34,5% trebalo je 3 do 5 injekcija, a 14,7% trebalo je 6 do 12 injekcija tijekom 12-mjesečnog razdoblja ispitivanja. 62,9% bolesnika II. skupine nije trebalo injekcije u drugih 6 mjeseci ispitivanja.

Ključni ishodi ispitivanja RADIANCE sažeti su u tablici 2 i slici 2.

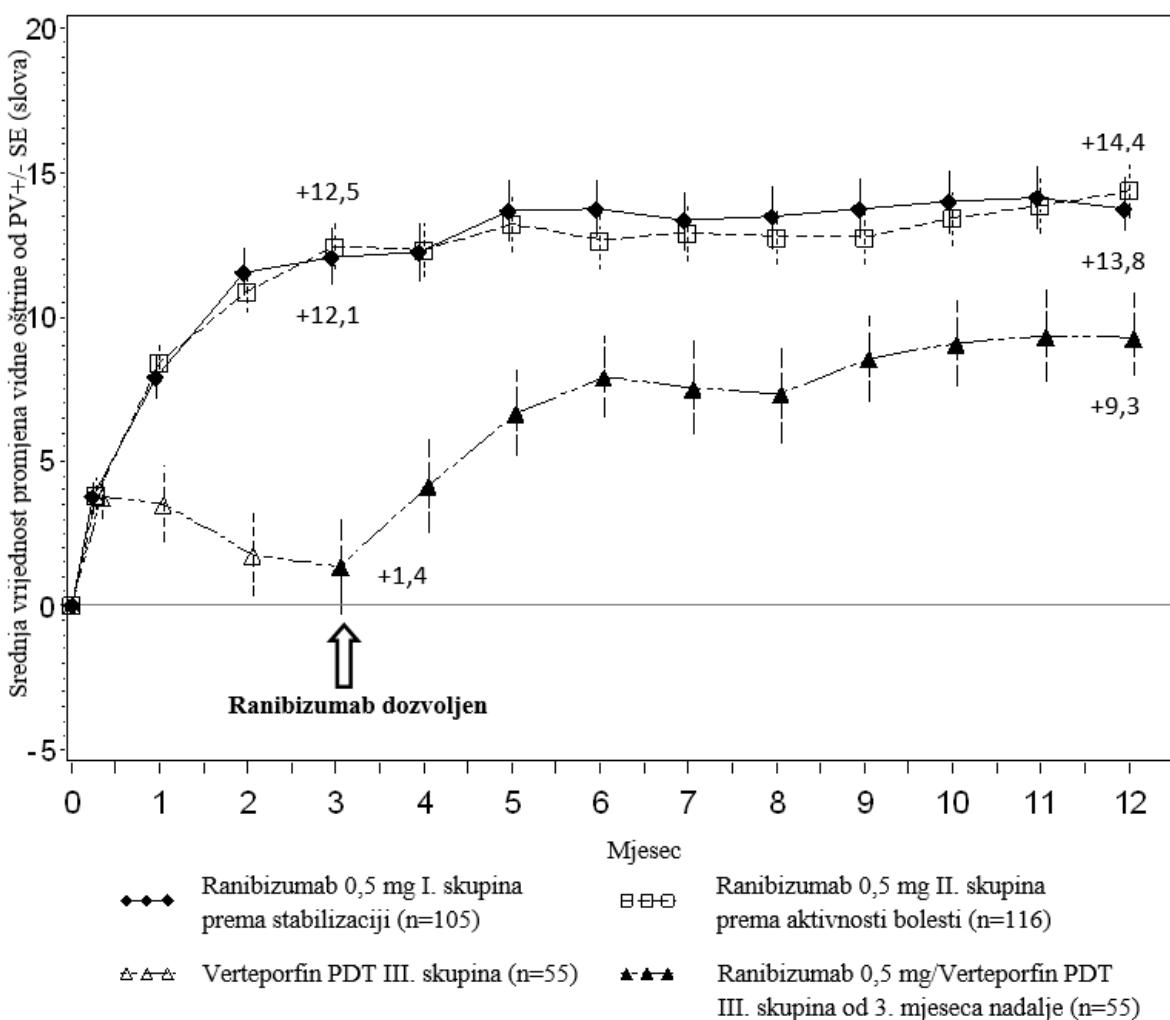
Tablica 2 Ishodi nakon 3. i 12. mjeseca (RADIANCE)

	I. skupina Ranibizumab 0,5 mg „stabilnost vida“ (n=105)	II. skupina Ranibizumab 0,5 mg „aktivnost bolesti“ (n=116)	III. skupina vPDT ^b (n=55)
3. mjesec			
Srednja prosječna promjena BCVA od 1. do 3. mjeseca u usporedbi s početnom vrijednošću ^a (slova)	+10,5	+10,6	+2,2
Udio bolesnika s povećanjem za: ≥15 slova, ili dosegnutih ≥84 slova u BCVA-u	38,1%	43,1%	14,5%
12. mjesec			
Broj injekcija do 12. mjeseca:			
Srednja vrijednost	4,6	3,5	N/P
Medijan	4,0	2,5	N/P
Srednja prosječna promjena BCVA od 1. do 12. mjeseca u usporedbi s početnom vrijednošću (slova)	+12,8	+12,5	N/P
Udio bolesnika s povećanjem za: ≥15 slova, ili dosegnutih ≥84 slova u BCVA-u	53,3%	51,7%	N/P

^a p<0,00001 usporedba s vPDT kontrolom

^b Komparativna kontrola do 3. mjeseca. Bolesnici randomizirani na vPDT smjeli su primati terapiju ranibizumabom od 3. mjeseca (u III. skupini 38 bolesnika primalo je ranibizumab od 3. mjeseca)

Slika 2 Srednja vrijednost promjene BCVA od početne vrijednosti tijekom vremena do 12. mjeseca (RADIANCE)

Poboljšanje vida bilo je popraćeno smanjenjem centralne debljine mrežnice.

Koristi koje su prijavili bolesnici bile su uočene u skupinama koje su primale terapiju ranibizumabom u odnosu na vPDT (p-vrijednost <0,05) u smislu poboljšanja kompozitnog rezultata i na nekoliko podljestvica (opći vid, aktivnosti koje zahtijevaju vid na blizinu, mentalno zdravlje i ovisnost) upitnika NEI VFQ-25.

Liječenje oštećenja vida uzrokovanih CNV-om (koji nije posljedica PM-a i vlažnog AMD-a)

Klinička sigurnost i djelotvornost ranibizumaba u bolesnika s oštećenjem vida uzrokovanim CNV-om procijenjene su na temelju 12-mjesečnih podataka dvostruko slijepog, ključnog, placebo postupkom kontroliranog ispitivanja G2301 (MINERVA). U tom ispitivanju 178 odraslih bolesnika bilo je randomizirano u omjeru 2:1 da primaju:

- ranibizumab 0,5 mg na početku, nakon čega slijedi individualizirani režim doziranja utvrđen na temelju aktivnosti bolesti koja se procjenjuje s obzirom na vidnu oštrinu i/ili anatomske parametre (npr. oštećenje vidne oštine, tekućina unutar ili ispod mrežnice, krvarenje ili propuštanje)
- prividnu injekciju na početku, nakon čega slijedi individualizirani režim liječenja utvrđen na temelju aktivnosti bolesti.

Nakon 2. mjeseca svi su bolesnici primali otvorenu terapiju ranibizumabom prema potrebi.

Ključne mjere ishoda iz ispitivanja MINERVA sažete su u tablici 3 i slici 3. Bilo je opaženo

poboljšanje vida koje je bilo popraćeno smanjenjem centralne retinalne debljine tijekom 12-mjesečnog razdoblja.

Srednji broj injekcija primijenjenih tijekom 12 mjeseci bio je 5,8 u skupini koja je primala ranibizumab u usporedbi s 5,4 u onih bolesnika koji su primali prividne injekcije i koji su mogli primati ranibizumab od 2. mjeseca nadalje. U skupini s prividnim injekcijama, 7 od 59 bolesnika nije primilo nikakvu terapiju ranibizumabom u ispitivano oko tijekom 12-mjesečnog razdoblja.

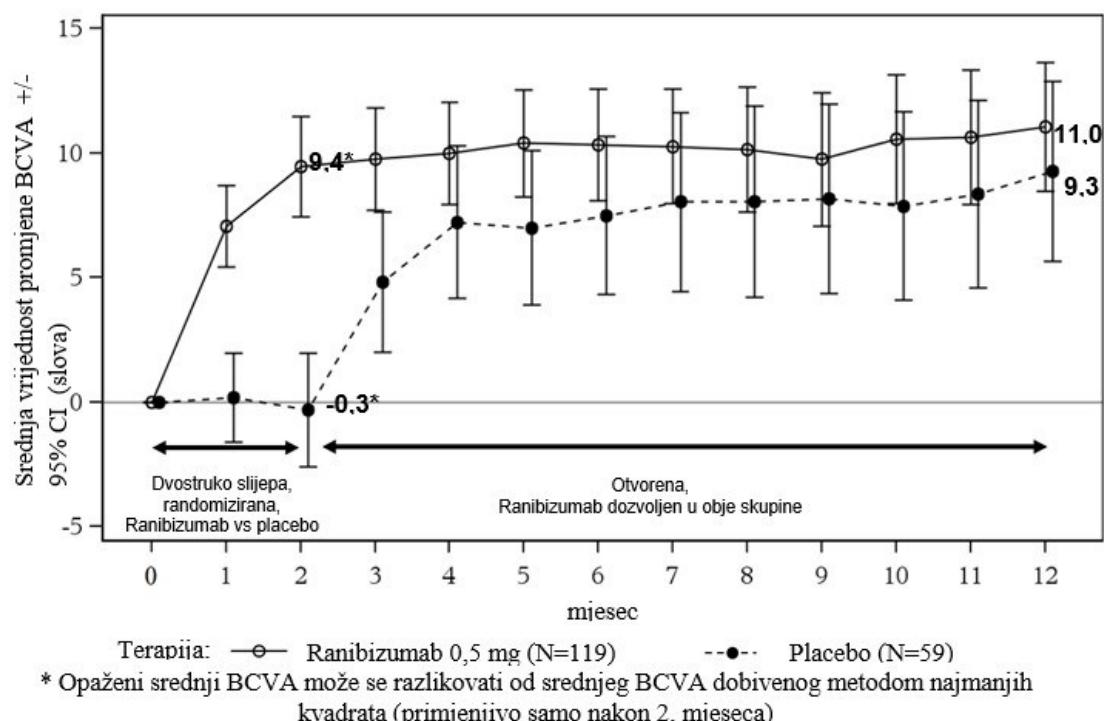
Tablica 3 Ishodi nakon 2. mjeseca (MINERVA)

	Ranibizumab 0,5 mg (n=119)	Placebo postupak (n=59)
Srednja vrijednost promjene BCVA od početne vrijednosti do 2. mjeseca ^a	9,5 slova	-0,4 slova
Bolesnici s povećanjem od ≥ 15 slova u odnosu na početnu vrijednost ili koji su dosegli 84 slova nakon 2 mjeseca	31,4%	12,3%
Bolesnici bez smanjenja za >15 slova u odnosu na početnu vrijednost nakon 2 mjeseca	99,2%	94,7%
Smanjenje CSFT-a ^b od početne vrijednosti do 2. mjeseca ^a	77 μm	-9,8 μm

^a Jednostrani $p<0,001$ za usporedbu s prividnom injekcijom kao kontrolom

^b CSFT – centralna retinalna debljina

Slika 3 Srednja vrijednost promjene u odnosu na početni BCVA tijekom vremena do 12. mjeseca (MINERVA)

Kada se uspoređivao ranibizumab s placebo postupkom u kontrolnoj skupini nakon 2 mjeseca, bio je opažen dosljedan učinak liječenja kako ukupno tako i u podskupinama prema početnoj etiologiji:

Tablica 4 Učinak liječenja ukupno i u podskupinama prema početnoj etiologiji

Ukupno i prema početnoj etiologiji	Učinak liječenja u odnosu na placebo postupak [slova]	Broj bolesnika [n] (terapija + placebo postupak)
Ukupno	9,9	178
Angiodne pruge	14,6	27
Postupalna korioretinopatija	6,5	28
Centralna serozna korioretinopatija	5,0	23
Idiopatska korioretinopatija	11,4	63
Razne etiologije ^a	10,6	37

^a obuhvaća različite etiologije niske učestalost pojavljivanja koje nisu uključene u ostale podskupine

U ključnom ispitivanju G2301 (MINERVA), pet bolesnika adolescenata u dobi od 12 do 17 godina s oštećenjem vida uslijed CNV-a primilo je otvorenu terapiju ranibizumabom 0,5 mg na početku nakon čega je slijedio individualizirani režim doziranja kao za odraslu populaciju. BCVA se poboljšao od početne vrijednosti do 12. mjeseca u svih pet bolesnika, a kretala se od 5 do 38 slova (srednja vrijednost 16,6 slova). Poboljšanje vida bilo je popraćeno stabilizacijom ili smanjenjem centralne retinalne debljine tijekom 12-mjesečnog razdoblja. Srednji broj injekcija ranibizumaba primjenjenih u ispitivano oko tijekom 12 mjeseci bio je 3 (u rasponu od 2 do 5). Općenito se terapija ranibizumabom dobro podnosila.

Liječenje poremećaja vida uzrokovanih DME-om

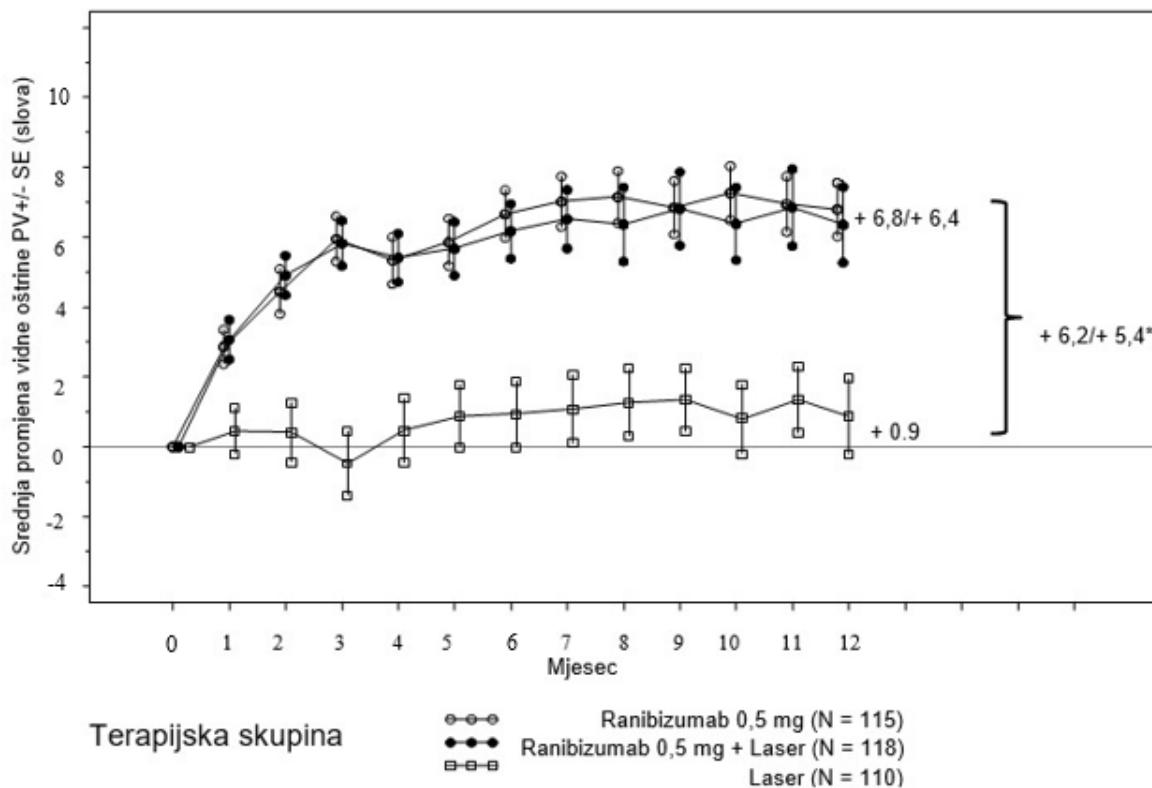
Djelotvornost i sigurnost ranibizumaba procjenjivana je u okviru tri randomizirana, kontrolirana ispitivanja u trajanju od najmanje 12 mjeseci. Ukupno je 868 bolesnika uključeno u ova ispitivanja (708 u ispitivanoj skupini, a 160 u kontrolnoj).

U ispitivanju faze II D2201 (RESOLVE), 151 bolesnik liječen je ranibizumabom (6 mg/ml, n=51, 10 mg/ml, n=51) ili prividno liječen (n=49), intravitrealnim injekcijama jednom mjesечно. Srednja prosječna promjena BCVA od 1. mjeseca do 12. mjeseca u usporedbi s početnom vrijednošću bila je +7,8 ($\pm 7,72$) slova u bolesnika liječenih ranibizumabom (n=102), u usporedbi s -0,1 ($\pm 9,77$) slova za prividno liječene bolesnike; a srednja promjena BCVA u 12. mjesecu u odnosu na početnu vrijednost bila je 10,3 ($\pm 9,1$) slova u usporedbi s -1,4 ($\pm 14,2$) slova (p<0,0001 za terapijsku razliku).

U ispitivanju faze III D2301 (RESTORE), 345 bolesnika bilo je randomizirano u omjeru 1:1:1 na primanje ranibizumaba 0,5 mg u monoterapiji i prividne laserske fotokoagulacije, kombinacije ranibizumaba 0,5 mg i laserske fotokoagulacije ili prividne injekcije i laserske fotokoagulacije. 240 bolesnika koji su prethodno dovršili 12-mjesečno ispitivanje RESTORE uključeno je u otvoreni, multicentrični, 24-mjesečni produžetak ispitivanja (RESTORE Producžetak). Bolesnici su bili liječeni ranibizumabom 0,5 mg prema potrebi (p.p.) u isto oko kao u glavnom ispitivanju (D2301 RESTORE).

Ključne mjere ishoda sažete su u tablici 5 (RESTORE i Producžetak) i na slici 4 (RESTORE).

Slika 4 Srednja vrijednost promjene vidne oštine od početne vrijednosti tijekom vremena ispitivanja D2301 (RESTORE)

PV=početna vrijednost; SE=standardna pogreška srednje vrijednosti

* Razlika u metodi najmanjih kvadrata, $p<0,0001/0,0004$ na temelju dvosmjernog stratificiranog Cochran-Mantel-Haenszel testa

Učinak nakon 12 mjeseci bio je dosljedan u većini podskupina. Međutim, ispitanici s početnim BCVA-om >73 slova i makularnim edemom s centralnom retinalnom debljinom $<300 \mu\text{m}$ čini se da nisu imali koristi od liječenja ranibizumabom u usporedbi s laserskom fotokoagulacijom.

Tablica 5 Ishodi u 12. mjesecu u ispitivanju D2301 (RESTORE) te u 36. mjesecu u ispitivanju D2301-E1 (RESTORE Producetak)

Mjere ishoda u 12. mjesecu u usporedbi s početnim vrijednostima u ispitivanju D2301 (RESTORE)	Ranibizumab 0,5 mg n=115	Ranibizumab 0,5 mg + laser n=118	Laser n=110
Srednja prosječna promjena BCVA od 1. mjeseca do 12. mjeseca ^a (±SD)	6,1 (6,4) ^a	5,9 (7,9) ^a	0,8 (8,6)
Srednja promjena BCVA u 12. mjesecu (±SD)	6,8 (8,3) ^a	6,4 (11,8) ^a	0,9 (11,4)
Dobiveno ≥15 slova ili BCVA ≥84 slova u 12. mjesecu (%)	22,6	22,9	8,2
Srednji broj injekcija (mjeseci 0-11)	7,0	6,8	7,3 (placebo postupak)
<hr/>			
Mjera ishoda u 36. mjesecu u ispitivanju D2301-E1 (RESTORE Producetak) u usporedbi s početnom vrijednošću u ispitivanju D2301 (RESTORE)	Prethodni ranibizumab 0,5 mg n=83	Prethodni ranibizumab 0,5 mg + laser n=83	Prethodni laser n=74
Srednja promjena BCVA u 24. mjesecu (SD)	7,9 (9,0)	6,7 (7,9)	5,4 (9,0)
Srednja promjena BCVA u 36. mjesecu (SD)	8,0 (10,1)	6,7 (9,6)	6,0 (9,4)
Dobiveno ≥15 slova ili BCVA ≥84 slova u 36. mjesecu (%)	27,7	30,1	21,6
Srednji broj injekcija (mjeseci 12-35)*	6,8	6,0	6,5

^ap<0,0001 za usporedbe skupine koja je primala ranibizumab naspram skupine s laserskom terapijom. n u D2301-E1 (RESTORE Producetak) označava broj bolesnika s vrijednošću na početku ispitivanja D2301 (RESTORE) (0. mjesec) i na posjetu u 36. mjesecu.

* Uđio bolesnika kojima nije bilo potrebno liječenje ranibizumabom tijekom faze produžetka bio je 19% u skupini koja je prethodno primala ranibizumab, 25% u skupini s ranibizumabom + laserskom terapijom odnosno 20% u skupini s laserskom terapijom.

Statistički značajne koristi prema navodima bolesnika za većinu funkcija povezanih s vidom bile su uočene uz liječenje ranibizumabom (s laserskom terapijom ili bez) u odnosu na kontrolnu skupinu, mjereno upitnikom NEI VFQ-25. Za ostale podljestvice ovog upitnika nisu se mogle ustanoviti nikakve terapijske razlike.

Dugoročni sigurnosi profil ranibizumaba uočen u 24-mjesečnom produžetku ispitivnaja u skladu je s poznatim sigurnosnim profilom za ranibizumab.

U ispitivanju faze IIIb D2304 (RETAİN), 372 bolesnika bilo je randomizirano u omjeru 1:1:1 na primanje:

- ranibizumaba 0,5 mg s konkomitantnom laserskom fotokoagulacijom po režimu „liječi i produži“ (LIP)
- ranibizumaba 0,5 mg kao monoterapije po LIP režimu
- ranibizumaba 0,5 mg kao monoterapije po režimu p.p.

U svim skupinama, ranibizumab je primijenjen mjesečno sve dok BCVA nije bio stabilan na najmanje tri uzastopne mjesечne procjene. Na LIP režimu, ranibizumab je bio primijenjen u intervalima liječenja od 2-3 mjeseca. U svim skupinama, mjesечna terapija ponovno je započeta nakon smanjenja BCVA zbog progresije DME-a te nastavljena dok opet nije postignut stabilan BCVA.

Broj planiranih posjeta za primjenu terapije nakon početne 3 injekcije za LIP režim bio je 13, odnosno 20 za p.p. režim. Uz oba LIP režima, više od 70% bolesnika održalo je svoj BCVA uz prosječnu učestalost posjeta od ≥ 2 mjeseca.

Ključne mjere ishoda sažete su u tablici 6.

Tablica 6 Ishodi u ispitivanju D2304 (RETAIN)

Mjera ishoda u usporedbi s početnom vrijednošću	LIP ranibizumab 0,5 mg + laser n=117	LIP samo ranibizumab 0,5 mg n=125	p.p. ranibizumab 0,5 mg n=117
Srednja prosječna promjena BCVA od 1. mjeseca do 12. mjeseca (SD)	5,9 (5,5) ^a	6,1 (5,7) ^a	6,2 (6,0)
Srednja prosječna promjena BCVA od 1. mjeseca do 24. mjeseca (SD)	6,8 (6,0)	6,6 (7,1)	7,0 (6,4)
Srednja promjena BCVA od 24. mjeseca (SD)	8,3 (8,1)	6,5 (10,9)	8,1 (8,5)
Dobiveno ≥ 15 slova ili BCVA ≥ 84 slova u 24. mjesecu (%)	25,6	28,0	30,8
Srednji broj injekcija (mjeseci 0-23)	12,4	12,8	10,7

^ap<0,0001 za procjenu neinferiornosti prema režimu p.p.

U ispitivanjima DME-a, poboljšanje BCVA bilo je popraćeno smanjenjem tijekom vremena u srednjem CSFT-u u svim terapijskim skupinama.

Liječenje PDR-a

Klinička sigurnost i djelotvornost ranibizumaba u bolesnika s PDR-om procijenjene su u Protokolu S koji je ocjenjivao liječenje intravitrealnim injekcijama ranibizumaba 0,5 mg u usporedbi s panretinalnom fotokoagulacijom (PRP). Primarni ishod bio je promjena u srednjoj vidnoj oštrini nakon 2 godine.

Dodatno, promjena u težini dijabetičke retinopatije (DR) procijenjena je na temelju fotografija očne pozadine koristeći ocjenu težine dijabetičke retinopatije (engl. *diabetic retinopathy severity score*, DRSS).

Protokol S bio je multicentrično, randomizirano, aktivno kontrolirano ispitivanje neinferiornosti s paralelnim skupinama faze III u koje je bilo uključeno 305 bolesnika (394 ispitivanih očiju) s PDR-om sa ili bez DME-a na početku. Ispitivanje je uspoređivalo intravitrealne injekcije ranibizumaba 0,5 mg sa standardnim liječenjem PRP-om. Ukupno je 191 oko (48,5%) bilo randomizirano na ranibizumab 0,5 mg, a 203 oka (51,5%) bila su randomizirana na PRP. Ukupno je 88 očiju (22,3%) imalo DME na početku: 42 (22,0%) u ranibizumab skupini i 46 (22,7%) očiju u PRP skupini.

U ovom je ispitivanju promjena u srednjoj vidnoj oštrini nakon 2 godine bila je +2,7 slova u grupi koja je primala ranibizumab u usporedbi s -0,7 slova u grupi liječenoj PRP-om. Razlika u srednjoj vrijednosti dobivenoj metodom najmanjih kvadrata bila je 3,5 slova (95% CI: [0,2 do 6,7]).

Nakon 1 godine, u 41,8% očiju došlo je do poboljšanja za ≥ 2 koraka u DRSS-u kad su bila liječena ranibizumabom (n=189) u usporedbi s 14,6% očiju liječenih PRP-om (n=199). Procijenjena razlika između ranibizumaba i lasera bila je 27,4% (95% CI: [18,9; 35,9]).

Tablica 7 Poboljšanje ili pogoršanje u DRSS-u za ≥ 2 ili ≥ 3 koraka nakon 1 godine u Protokolu S (LOCF metoda)

Kategorizirana promjena u odnosu na početno stanje	Protokol S		
	Ranibizumab 0,5 mg (N=189)	PRP (N=199)	Razlika u udjelu (%) (%), CI
Poboljšanje za ≥ 2 koraka			
n (%)	79 (41,8%)	29 (14,6%)	27,4 (18,9; 35,9)
Poboljšanje za ≥ 3 koraka			
n (%)	54 (28,6%)	6 (3,0%)	25,7 (18,9; 32,6)
Pogoršanje za ≥ 2 koraka			
n (%)	3 (1,6%)	23 (11,6%)	-9,9 (-14,7; -5,2)
Pogoršanje za ≥ 3 koraka			
n (%)	1 (0,5%)	8 (4,0%)	-3,4 (-6,3; -0,5)

DRSS = ocjena težine dijabetičke retinopatije, n = broj bolesnika koji su ispunjavali uvjet prilikom posjeta, N = ukupni broj ispitivanih očiju.

Nakon 1 godine u skupini liječenoj ranibizumabom u Protokolu S, poboljšanje u DRSS-u od ≥ 2 koraka bilo je konzistentno u očima bez DME-a (39,9%) i s DME-om na početku (48,8%).

Analiza dvogodišnjih podataka iz Protokola S pokazala je da je 42,3% (n=80) očiju u skupini liječenoj ranibizumabom imalo poboljšanje DRSS-a za ≥ 2 koraka u odnosu na početni, u usporedbi s 23,1% (n=46) očiju u PRP skupini. U skupini liječenoj ranibizumabom, poboljšanje DRSS-a za ≥ 2 koraka u odnosu na početni bilo je opaženo u 58,5% (n=24) očiju s DME-om na početku te u 37,8% (n=56) očiju bez DME-a.

DRSS je također procijenjena u tri odvojena aktivno kontrolirana ispitivanja DME faze III (ranibizumab 0,5 mg prema potrebi u odnosu na laser) koja su uključivala ukupno 875 bolesnika, od kojih je otprilike 75% bilo azijskog porijekla. U metaanalizi ovih ispitivanja, 48,4% od 315 bolesnika s ocjenjivim DRSS rezultatima u podskupini bolesnika s umjereno teškom ili težom neproliferativnom DR (NPDR) na početku, doživjelo je poboljšanje od ≥ 2 koraka u DRSS-u u 12. mjesecu kad su liječeni ranibizumabom (n=192) naspram 14,6% bolesnika koji su liječeni laserom (n=123). Procijenjena razlika između ranibizumaba i lasera bila je 29,9% (95% CI: [20,0; 39,7]). U 405 bolesnika s ocjenjivim DRSS-om s umjerenom ili lakšom NPDR, poboljšanje od ≥ 2 koraka u DRSS-u uočeno je u 1,4% bolesnika u skupini koja je liječena ranibizumabom, odnosno 0,9% bolesnika u skupini koja je liječena laserom.

Liječenje vidnoga poremećaja uzrokovanih makularnim edemom posljedičnim RVO-u

Sigurnost kliničke primjene i djelotvornost ranibizumaba u bolesnika čiji je poremećaj vida nastao zbog makularnoga edema posljedičnoga RVO-u, procjenjivana je u okviru randomiziranih, dvostruko maskiranih, kontroliranih ispitivanja BRAVO i CRUISE u koje su u prvom slučaju bili uključeni bolesnici s BRVO-om (n=397), a u drugom slučaju bolesnici s CRVO-om (n=392). U okviru oba ispitivanja, ispitanici su primali ili injekcije ranibizumaba u dozi od 0,3 mg ili 0,5 mg ili prividno dane injekcije. Nakon 6 mjeseci, bolesnike prvotno uvrštene u skupinu s prividno davanim injekcijama prebacilo se na liječenje ranibizumabom u dozi od 0,5 mg.

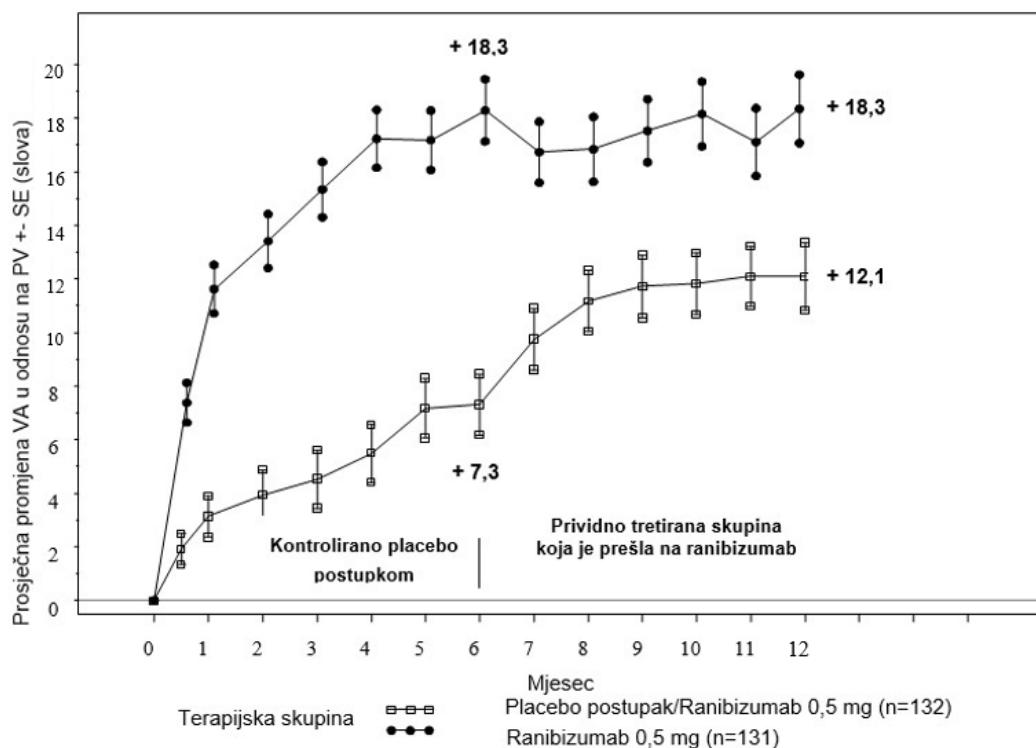
Ključni pokazatelji ishoda iz ispitivanja BRAVO i CRUISE sažeto su prikazani u tablici 8 te na slikama 5 i 6.

Tablica 8 Ishodi nakon 6 i 12 mjeseci (ispitivanje BRAVO i CRUISE)

	BRAVO		CRUISE	
	Placebo postupak/ranibizumab 0,5 mg (n=132)	Ranibizumab 0,5 mg (n=131)	Placebo postupak/ranibizumab 0,5 mg (n=130)	Ranibizumab 0,5 mg (n=130)
Srednja promjena oštine vida nakon 6 mjeseci liječenja ^a (slova) (SD) (primarna mjera ishoda)	7,3 (13,0)	18,3 (13,2)	0,8 (16,2)	14,9 (13,2)
Srednja promjena BCVA nakon 12 mjeseci liječenja (slova) (SD)	12,1 (14,4)	18,3 (14,6)	7,3 (15,9)	13,9 (14,2)
Povećanje vidne oštine za ≥ 15 slova nakon 6 mjeseci (%)	28,8	61,1	16,9	47,7
Povećanje vidne oštine za ≥ 15 slova nakon 12 mjeseci (%)	43,9	60,3	33,1	50,8
Udio (%) bolesnika u kojih liječenje nije dalo rezultata te su u razdoblju od 12 mjeseci podvrgnuti laseru	61,4	34,4	NP	NP

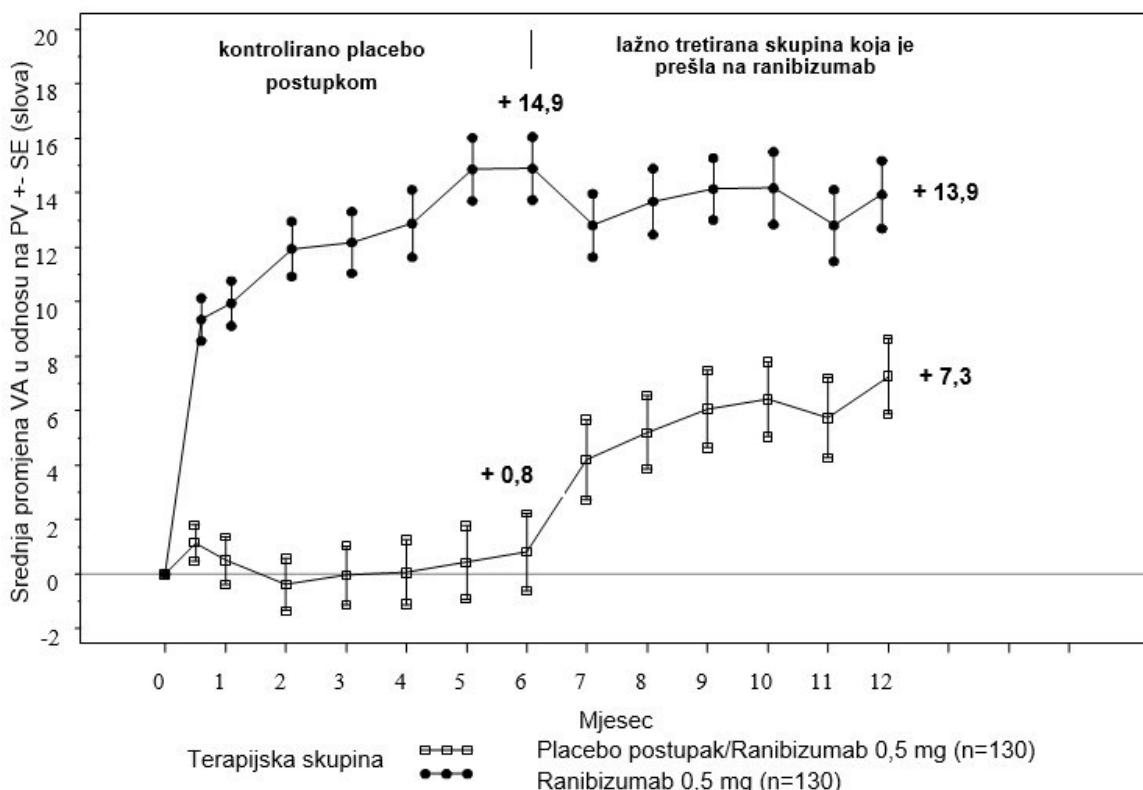
^ap<0,0001 za oba ispitivanja

Slika 5 Srednja vrijednost promjene od početnog BCVA kroz razdoblje do 6. mjeseca i 12. mjeseca (ispitivanje BRAVO)

PV=početna vrijednost; SE=standardna pogreška srednje vrijednosti

Slika 6 Srednja vrijednost promjene od početnog BCVA kroz razdoblje do 6. mjeseca i 12. mjeseca (ispitivanje CRUISE)

PV=početna vrijednost; SE=standardna pogreška srednje vrijednosti

U oba ispitivanja, poboljšanje vida bilo je popraćeno stalnim i značajnim smanjenjem makularnoga edema na koje su ukazivali rezultati mjerena centralne debljine mrežnice.

U bolesnika s CRVO-om (ispitivanje CRUISE i ispitivanje HORIZON koje je predstavljalo njegov nastavak): Ispitanici koji su nakon prvih 6 mjeseci prividnog primanja injekcija primili ranibizumab, nisu postigli poboljšanje oštchine vida do 24. mjeseca (~6) usporedivo s bolesnicima koji su ranibizumabom liječeni od samoga početka ispitivanja (~12).

Statistički značajne koristi prema navodima bolesnika u podljestvicama povezanim s vidom na blizinu i na daljinu bile su uočene uz liječenje ranibizumabom u odnosu na kontrolnu skupinu, mjereno upitnikom NEI VFQ-25.

Dugoročna (24-mjesečna) klinička sigurnost i djelotvornost ranibizumaba u bolesnika s oštećenjem vida zbog makularnog edema uslijed RVO-a bile su procijenjene u ispitivanjima BRIGHTER (BRVO) i CRYSTAL (CRVO). U oba ispitivanja ispitanici su primali dozu od 0,5 mg ranibizumaba prema potrebi (p.p.) u skladu s individualnim kriterijima stabilizacije. BRIGHTER je bilo aktivno kontrolirano randomizirano ispitivanje s 3 skupine u kojem se uspoređivalo 0,5 mg ranibizumaba primjenjenog kao monoterapija ili u kombinaciji s dodatkom laserske fotokoagulacije sa samom laserskom fotokoagulacijom. Nakon 6 mjeseci, ispitanici u skupini s laserom mogli su primati 0,5 mg ranibizumaba. CRYSTAL je bilo ispitivanje s jednom skupinom, koja je primala 0,5 mg ranibizumaba kao monoterapiju.

Ključne mjere ishoda iz ispitivanja BRIGHTER i CRYSTAL prikazane su u tablici 9.

Tablica 9 Ishodi u 6. i 24. mjesecu (BRIGHTER i CRYSTAL)

	BRIGHTER			CRYSTAL
	Ranibizumab 0,5 mg N=180	Ranibizumab 0,5 mg + Laser N=178	Laser*	Ranibizumab 0,5 mg N=356
Srednja promjena u BCVA-u u 6. mjesecu ^a (slova) (SD)	+14,8 (10,7)	+14,8 (11,13)	+6,0 (14,27)	+12,0 (13,95)
Srednja promjena u BCVA-u u 24. mjesecu ^b (slova) (SD)	+15,5 (13,91)	+17,3 (12,61)	+11,6 (16,09)	+12,1 (18,60)
Povećanje od ≥ 15 slova u BCVA-u u 24. mjesecu (%)	52,8	59,6	43,3	49,2
Srednji broj injekcija (SD) (mjeseci 0-23)	11,4 (5,81)	11,3 (6,02)	NP	13,1 (6,39)

^a p<0,0001 za obje usporedbe u ispitivanju BRIGHTER u 6. mjesecu: ranibizumab 0,5 mg naspram laser i ranibizumab 0,5 mg + laser naspram laser.
^b p<0,0001 za nultu hipotezu u ispitivanju CRYSTAL da srednja promjena u 24. mjesecu od početne vrijednosti iznosi nula.
* Počevši od 6. mjeseca bilo je dopušteno liječenje s 0,5 mg ranibizumaba (24 bolesnika bilo je liječeno samo laserom).

U ispitivanju BRIGHTER, ranibizumab 0,5 mg s dodatkom laserske terapije pokazao je neinferiornost u odnosu na monoterapiju ranibizumabom od početka do 24. mjeseca (95% CI -2,8; 1,4).

U oba ispitivanja bilo je opaženo brzo i statistički značajno smanjenje od početne vrijednosti u centralnoj retinalnoj debljini u 1. mjesecu. Taj se učinak održao do 24. mjeseca.

Učinak liječenja ranibizumabom bio je sličan bez obzira na prisutnost retinalne ishemije. U ispitivanju BRIGHTER, bolesnici u kojih je ishemija bila prisutna (N=46) ili odsutna (N=133) i koji su bili liječeni monoterapijom ranibizumabom imali su srednju promjenu u odnosu na početnu vrijednost od +15,3 odnosno +15,6 slova u 24. mjesecu. U ispitivanju CRYSTAL, bolesnici u kojih je ishemija bila prisutna (N=53) ili odsutna (N=300) i koji su bili liječeni monoterapijom ranibizumabom imali su srednju promjenu od +15,0 odnosno +11,5 slova u odnosu na početnu vrijednost.

Učinak u smislu poboljšavanja vida bio je opažen u svih bolesnika liječenih monoterapijom s 0,5 mg ranibizumaba bez obzira na trajanje njihove bolesti u oba ispitivanja, BRIGHTER i CRYSTAL. U bolesnika s trajanjem bolesti od <3 mjeseca u 1. mjesecu uočeno je povećanje vidne oštine od 13,3 odnosno 10,0 slova; te od 17,7 odnosno 13,2 slova u 24. mjesecu u ispitivanjima BRIGHTER i CRYSTAL. Odgovarajući porast vidne oštine u bolesnika s trajanjem bolesti od ≥ 12 mjeseci bio je 8,6 odnosno 8,4 slova u predmetnim ispitivanjima. Potrebno je razmotriti započinjanje liječenja u vrijeme dijagnosticiranja.

Dugoročni sigurnosni profil ranibizumaba uočen u 24-mjesečnim ispitivanjima u skladu je s poznatim sigurnosnim profilom ranibizumaba.

Pedijatrijska populacija

Europska agencija za lijekove izuzela je obvezu podnošenja rezultata ispitivanja ranibizumaba u svim podskupinama pedijatrijske populacije kod neovaskularnog AMD-a, poremećaja vida uzrokovanih DME-om, poremećaja vida uzrokovanih makularnim edemom nastalim kao posljedica RVO-a, oštećenja vida uzrokovanih CNV-om i dijabetičkom retinopatijom (vidjeti dio 4.2 za informacije o pedijatrijskoj primjeni).

5.2 Farmakokinetička svojstva

Nakon mjesecnih intravitrealnih primjena ranibizumaba u bolesnika s neovaskularnim AMD-om, koncentracije ranibizumaba u serumu bile su općenito niske, a maksimalne razine (C_{max}) bile su općenito ispod koncentracije ranibizumaba nužne za inhibiciju 50% biološke aktivnosti VEGF-a (11-27 ng/ml, procijenjeno testom stanične proliferacije *in vitro*). C_{max} bila je razmjerna dozi u rasponu doza od 0,05 do 1,0 mg/oko. Koncentracije u serumu kod ograničenog broja bolesnika s DME-om ukazuju na to da se ne može isključiti malo viša sustavna izloženost u usporedbi s onima zabilježenim u bolesnika s neovaskularnim AMD-om. Koncentracije ranibizumaba u serumu u bolesnika sa RVO-om bile su slične ili malo više u usporedbi s onim zabilježenim u bolesnika s neovaskularnim AMD-om.

Na temelju analize populacijske farmakokinetike i uklanjanja ranibizumaba iz seruma bolesnika s neovaskularnim AMD-om liječenih dozom od 0,5 mg, prosječno poluvrijeme eliminacije ranibizumaba iz staklovine iznosi oko 9 dana. Procjenjuje se da pri mjesecnoj intravitrealnoj primjeni ranibizumaba 0,5 mg/oko, C_{max} ranibizumaba u serumu, postignut otprilike 1 dan nakon primjene doze, općenito iznosi od 0,79 do 2,90 ng/ml, a C_{min} se općenito procjenjuje na 0,07 do 0,49 ng/ml. Procjenjuje se da su koncentracije ranibizumaba u serumu oko 90 000 puta niže od koncentracije ranibizumaba u staklovini.

Bolesnici s oštećenjem bubrega: nisu provedena formalna ispitivanja farmakokinetike ranibizumaba u bolesnika s oštećenjem bubrega. U analizi populacijske farmakokinetike u bolesnika s neovaskularnim AMD-om, 68% (136 od 200) bolesnika imalo je oštećenje bubrega (46,5% blago [50-80 ml/min], 20% umjereno [30-50 ml/min], a 1,5% teško [<30 ml/min]). U bolesnika s RVO-om, 48,2% (253 od 525) bolesnika imalo je oštećenje bubrega (36,4% blago, 9,5% umjereno, a 2,3% teško). Sistemski je klirens bio malo snižen, no to nije bilo klinički značajno.

Oštećenje jetre: nisu provedena formalna ispitivanja farmakokinetike ranibizumaba u bolesnika s oštećenjem jetre.

5.3 Neklinički podaci o sigurnosti primjene

Obostrana intravitrealna primjena ranibizumaba cinomolgus majmunima u dozama od 0,25 mg/oko do 2,0 mg/oko jednom svaka 2 tjedna do 26 tjedana rezultirala je oftalmičkim učincima ovisnim o dozi.

Intraokularno, uočeni su porasti, o dozi ovisnih, zamućenja i stanica u prednjoj očnoj sobici, s vrhuncem 2 dana nakon injekcije. Jačina upalnog odgovora općenito se smanjila sa sljedećim injekcijama ili tijekom oporavka. U stražnjem segmentu uočene su leteće mutnine i infiltracija vitreusa stanicama, također s tendencijom ovisnosti o dozi, i općenito su se zadržavali sve do kraja razdoblja liječenja. U ispitivanju koje je trajalo 26 tjedana, težina vitrealne upale povećavala se s brojem injekcija. Međutim, uočena je reverzibilnost nakon oporavka. Priroda i trenutak pojave upale u stražnjem segmentu upućuju na imunološki posredovan odgovor antitijelima, no to ne mora biti klinički značajno. U nekim je životinja nakon razmjerne dugog razdoblja jake upale uočena pojava katarakte, što upućuje na zaključak da se promjene na leći javljaju kao sekundarna pojava nakon teške upale. Nakon primjene intravitrealnih injekcija uočen je prolazan porast intraokularnog tlaka, neovisno o dozi.

Mikroskopske promjene na oku bile su povezane s upalom i nisu ukazivale na degenerativni proces. U optičkom disku nekih očiju uočene su granulomatozne upalne promjene. Tijekom razdoblja oporavka te su se promjene u stražnjem segmentu smanjile ili su potpuno nestale u nekim slučajevima.

Nakon intravitrealne primjene nisu uočeni znakovi sistemske toksičnosti. U podskupini životinja koje su primale lijek nađena su serumska i vitrealna antitijela na ranibizumab.

Ne postoje podaci o karcinogenosti niti mutagenosti.

U gravidnih ženki majmuna, intravitrealna primjena ranibizumaba koja je rezultirala maksimalnom sustavnom izloženošću 0,9-7 puta većom od one u najgorem slučaju kliničke izloženosti nije izazvala razvojnu toksičnost niti teratogenost, te nije imala utjecaja na težinu ili strukturu posteljice, iako bi se, na temelju njegovog farmakološkog učinka, ranibizumab trebao smatrati potencijalno teratogenim i embryo-/fetotoksičnim.

Odsutnost ranibizumabom-posredovanih učinaka na embryo-fetalni razvoj vjerojatno je povezana uglavnom s nemogućnošću da Fab fragment prođe kroz posteljicu. Ipak, opisan je slučaj s visokim razinama ranibizumaba u serumu majke i prisutnošću ranibizumaba u serumu fetusa, što navodi na zaključak da je anti-ranibizumab protutijelo djelovalo kao proteinski nosač (koji sadrži Fc regiju) za ranibizumab, čime se smanjuje njegov klirens iz seruma majke i omogućuje njegov prijenos kroz posteljicu. Budući da su istraživanja embryo-fetalnog razvoja provedena u zdravih gravidnih ženki, a bolesti (poput šećerne bolesti) mogu modificirati propusnost posteljice za Fab fragment, rezultate ispitivanja treba tumačiti s oprezom.

6. FARMACEUTSKI PODACI

6.1 Popis pomoćnih tvari

α,α-trehaloza dihidrat
histidinklorid hidrat
histidin
polisorbat 20
voda za injekcije

6.2 Inkompatibilnosti

Zbog nedostatka ispitivanja kompatibilnosti, ovaj lijek se ne smije miješati s drugim lijekovima.

6.3 Rok valjanosti

4 godine

6.4 Posebne mjere pri čuvanju lijeka

Čuvati u hladnjaku (2°C – 8°C). Ne zamrzavati.
Bočicu čuvati u vanjskom pakiranju radi zaštite od svjetlosti.
Prije primjene, neotvorena bočica može se čuvati na temperaturi ispod 30°C do 2 mjeseca.

6.5 Vrsta i sadržaj spremnika

Pakiranje samo s boćicom

Jedna bočica (staklo tipa I) s čepom (klorobutilna guma) koja sadrži 0,23 ml sterilne otopine.

Pakiranje s boćicom + igla s filtrom + igla za injekciju

Jedna boćica (staklo tipa I) s čepom (klorobutilna guma) koja sadrži 0,23 ml sterilne otopine, 1 tupa igla s filtrom (18G x 1½", 1,2 mm x 40 mm, 5 µm) i jedna igla za injekciju (30G x ½", 0,3 mm x 13 mm).

Na tržištu se ne moraju nalaziti sve vrste pakiranja.

6.6 Posebne mjere za zbrinjavanje i druga rukovanja lijekom

Pakiranje samo s boćicom

Boćica je samo za jednokratnu uporabu. Nakon primjene injekcije sav neiskorišteni lijek mora se baciti. Boćica na kojoj ima znakova oštećenja ili neovlaštenog otvaranja ne smije se koristiti. Sterilnost se može jamčiti samo ako je sigurnosna naljepnica na pakiranju netaknuta.

Za pripremu i intravitrealnu injekciju potrebni su sljedeći medicinski proizvodi za jednokratnu uporabu:

- igla s filtrom promjera pora od 5 µm (18G)
- igla za injekciju (30G x ½") i sterilna štrcaljka od 1 ml (sadrži 0,05 ml oznaku)

Ovi medicinski proizvodi nisu uključeni u ovo pakiranje.

Pakiranje s boćicom + igla s filtrom + igla za injekciju

Boćica, igla s filtrom i igla za injekciju samo su za jednokratnu uporabu. Ponovna uporaba može dovesti do infekcije ili drugih bolesti/ozljeda. Sve su komponente sterilne. Komponente pakiranja na kojem ima znakova oštećenja ili neovlaštenog otvaranja ne smiju se koristiti. Sterilnost se može jamčiti samo ako je sigurnosna naljepnica na pakiranju komponenti netaknuta.

Za pripremu i intravitrealnu injekciju potrebni su sljedeći medicinski proizvodi za jednokratnu uporabu:

- igla s filtrom promjera pora od 5 µm (18G x 1½", 1,2 mm x 40 mm, priložena)
- igla za injekciju (30G x ½", 0,3 mm x 13 mm, priložena)
- sterilna štrcaljka od 1 ml (sadrži 0,05 ml oznaku, nije uključena u ovo pakiranje)

Kako biste pripremili Byooviz za intravitrealnu primjenu **odraslima**, molimo da se pridržavate sljedećih uputa:

1. Prije izvlačenja sadržaja boćice potrebno je dezinficirati vanjsku površinu gumenog čepa na boćici.
2. Na štrcaljku od 1 ml stavite iglu s filtrom promjera pora 5 µm (18G x 1½", 1,2 mm x 40 mm) koristeći aseptičku tehniku. Iglu s filtrom gurajte kroz sredinu čepa boćice sve dok igla ne dotakne dno boćice.
3. Iz boćice izvucite svu tekućinu, držeći je u uspravnom položaju, lagano nagnutu kako bi se olakšalo potpuno izvlačenje.
4. Prilikom pražnjenja boćice osigurajte da se klip štrcaljke povuče dovoljno unazad kako bi se potpuno ispraznila igla s filtrom.
5. Tupu iglu s filtrom ostavite u boćici, a štrcaljku odvojite od tipe igle s filtrom. Igla s filtrom se ne smije koristiti za primjenu intravitrealne injekcije već se nakon izvlačenja sadržaja iz boćice treba baciti.
6. Iglu za injekciju (30G x ½", 0,3 mm x 13 mm) treba aseptički i čvrsto spojiti na štrcaljku.
7. Pažljivo skinite zatvarač s igle za injekciju, a da pritom ne odvojite iglu za injekciju od štrcaljke.

Napomena: Čvrsto držite bazu igle za injekciju prilikom skidanja zatvarača.

8. Pažljivo istisnite zrak zajedno sa suviškom otopine i prilagodite dozu do oznake 0,05 ml na štrcaljki. Štrcaljka je spremna za injiciranje.

Napomena: Iglu za injekciju nemojte brisati. Klip štrcaljke nemojte potezati unazad.

Nakon primjene injekcije nemojte ponovno stavljati zatvarač na iglu ili je odvajati od štrcaljke. Odložite upotrijebljenu štrcaljku zajedno s iglom u spremnik za oštре predmete sukladno nacionalnim propisima.

7. NOSITELJ ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

Samsung Bioepis NL B.V.
Olof Palmestraat 10
2616 LR Delft
Nizozemska

8. BROJ(EVI) ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

EU/1/21/1572/001
EU/1/21/1572/002

9. DATUM PRVOG ODOBRENJA / DATUM OBNOVE ODOBRENJA

Datum prvog odobrenja: 18. kolovoza 2021.

10. DATUM REVIZIJE TEKSTA

Detaljnije informacije o ovom lijeku dostupne su na internetskoj stranici Europske agencije za lijekove <http://www.ema.europa.eu>.

PRILOG II.

- A. PROIZVOĐAČ(I) BIOLOŠKE(IH) DJELATNE(IH) TVARI I PROIZVOĐAČ(I) ODGOVORAN(NI) ZA PUŠTANJE SERIJE LIJEKA U PROMET**
- B. UVJETI ILI OGRANIČENJA VEZANI UZ OPSKRBU I PRIMJENU**
- C. OSTALI UVJETI I ZAHTJEVI ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET**
- D. UVJETI ILI OGRANIČENJA VEZANI UZ SIGURNU I UČINKOVITU PRIMJENU LIJEKA**

**A. PROIZVOĐAČ(I) BIOLOŠKE(IH) DJELATNE(IH) TVARI I PROIZVOĐAČ(I)
ODGOVORANI(NI) ZA PUŠTANJE SERIJE LIJEKA U PROMET**

Naziv(i) i adresa(e) proizvođača biološke(ih) djelatne(ih) tvari

Wacker Biotech GmbH
Hans-Knöll-Straße 3
07745 Jena
Njemačka

Naziv(i) i adresa(e) proizvođača odgovornog(ih) za puštanje serije lijeka u promet

Samsung Bioepis NL B.V.
Olof Palmestraat 10
2616 LR Delft
Nizozemska

B. UVJETI ILI OGRANIČENJA VEZANI UZ OPSKRBU I PRIMJENU

Lijek se izdaje na ograničeni recept (vidjeti Prilog I.: Sažetak opisa svojstava lijeka, dio 4.2).

C. OSTALI UVJETI I ZAHTJEVI ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

• **Periodička izvješća o neškodljivosti lijeka (PSUR-evi)**

Zahtjevi za podnošenje PSUR-eva za ovaj lijek definirani su u referentnom popisu datuma EU (EURD popis) predviđenom člankom 107.c stavkom 7. Direktive 2001/83/EZ i svim sljedećim ažuriranim verzijama objavljenima na europskom internetskom portalu za lijekove.

**D. UVJETI ILI OGRANIČENJA VEZANI UZ SIGURNU I UČINKOVITU PRIMJENU
LIJEKA**

• **Plan upravljanja rizikom (RMP)**

Nositelj odobrenja obavljat će zadane farmakovigilancijske aktivnosti i intervencije, detaljno objašnjene u dogovorenem Planu upravljanja rizikom (RMP), koji se nalazi u Modulu 1.8.2 Odobrenja za stavljanje lijeka u promet, te svim sljedećim dogovorenim ažuriranim verzijama RMP-a.

Ažurirani RMP treba dostaviti:

- na zahtjev Europske agencije za lijekove;
- prilikom svake izmjene sustava za upravljanje rizikom, a naročito kada je ta izmjena rezultat primjeka novih informacija koje mogu voditi ka značajnim izmjenama omjera korist/rizik, odnosno kada je izmjena rezultat ostvarenja nekog važnog cilja (u smislu farmakovigilancije ili minimizacije rizika).

• **Dodatne mjere minimizacije rizika**

Prije stavljanja u promet lijeka Byooviz u svakoj državni članici, nositelj odobrenja mora se s nadležnim nacionalnim tijelom usuglasiti oko sadržaja i oblika edukacijskog materijala.

Svrha je edukacijskog materijala educirati bolesnika na odgovarajući način o ključnim znakovima i simptomima mogućih nuspojava i upozoriti ga kada treba hitno potražiti pomoć liječnika kako bi se osigurala brza identifikacija i liječenje tih događaja.

Nositelj odobrenja osigurat će da u svakoj državi članici u kojoj se Byooviz nalazi na tržištu, sve oftalmološke klinike za koje se očekuje da će primjenjivati Byooviz dobiju ažurirani informacijski paket za bolesnike.

Informacijski paket za bolesnike treba biti i u obliku knjižice s informacijama za bolesnika i kao audio-datoteka koje sadrže sljedeće ključne elemente:

- uputu o lijeku
- način pripreme bolesnika za liječenje Byoovizom
- koji su koraci nakon liječenja Byoovizom
- ključni znakovi i simptomi ozbiljnih štetnih događaja koji uključuju povišeni intraokularni tlak, intraokularnu upalu, ablaciju mrežnice i razderotinu mrežnice i infektivni endoftalmitis
- kada treba zatražiti hitnu pomoć zdravstvenog radnika.

PRILOG III.
OZNAČIVANJE I UPUTA O LIJEKU

A. OZNAČIVANJE

PODACI KOJI SE MORAJU NALAZITI NA VANJSKOM PAKIRANJU**KUTIJA****BOČICA + IGLA S FILTROM + IGLA ZA INJEKCIJU****1. NAZIV LIJEKA**

Byooviz 10 mg/ml otopina za injekciju
ranibizumab
2,3 mg/0,23 ml

2. NAVOĐENJE DJELATNE(IH) TVARI

Jedan ml sadrži 10 mg ranibizumaba. Jedna bočica sadrži 2,3 mg ranibizumaba u 0,23 ml otopine.

3. POPIS POMOĆNIH TVARI

Također sadrži: α,α -trehaloza dihidrat, histidinklorid hidrat, histidin, polisorbat 20, vodu za injekcije.

4. FARMACEUTSKI OBLIK I SADRŽAJ**Otopina za injekciju**

1 x 0,23 ml bočica (2,3 mg)

1 igla s filtrom

1 igla za injekciju

Jednokratna doza za odrasle: 0,5 mg/0,05 ml. Suvišak volumena treba izbaciti.

5. NAČIN I PUT(EVI) PRIMJENE LIJEKA

Prije uporabe pročitajte uputu o lijeku.

Intravitrealna primjena.

Bočica i igle samo za jednokratnu uporabu.

Igla s filtrom nije namijenjena za injekciju.

6. POSEBNO UPOZORENJE O ČUVANJU LIJEKA IZVAN POGLEDA I DOHVATA DJECE

Čuvati izvan pogleda i dohvata djece.

7. DRUGO(A) POSEBNO(A) UPOZORENJE(A), AKO JE POTREBNO**8. ROK VALJANOSTI**

EXP

9. POSEBNE MJERE ČUVANJA

Čuvati u hladnjaku (2°C – 8°C). Ne zamrzavati.
Bočicu čuvati u vanjskom pakiranju radi zaštite od svjetlosti.

**10. POSEBNE MJERE ZA ZBRINJAVANJE NEISKORIŠTENOG LIJEKA ILI
OTPADNIH MATERIJALA KOJI POTJEČU OD LIJEKA, AKO JE POTREBNO****11. NAZIV I ADRESA NOSITELJA ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET**

Samsung Bioepis NL B.V.
Olof Palmestraat 10
2616 LR Delft
Nizozemska

12. BROJ(EVI) ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

EU/1/21/1572/001

13. BROJ SERIJE

Lot

14. NAČIN IZDAVANJA LIJEKA**15. UPUTE ZA UPORABU****16. PODACI NA BRAILLEOVOM PISMU**

Prihvaćeno obrazloženje za nenuvođenje Brailleovog pisma.

17. JEDINSTVENI IDENTIFIKATOR – 2D BARKOD

Sadrži 2D barkod s jedinstvenim identifikatorom.

18. JEDINSTVENI IDENTIFIKATOR – PODACI ČITLJIVI LJUDSKIM OKOM

PC
SN
NN

PODACI KOJE MORA NAJMANJE SADRŽAVATI MALO UNUTARNJE PAKIRANJE

NALJEPNICA

BOČICA

1. NAZIV LIJEKA I PUT(EVI) PRIMJENE LIJEKA

Byooviz 10 mg/ml
injekcija
ranibizumab
Intravitrealna primjena

2. NAČIN PRIMJENE LIJEKA

3. ROK VALJANOSTI

EXP

4. BROJ SERIJE

Lot

5. SADRŽAJ PO TEŽINI, VOLUMENU ILI DOZNOJ JEDINICI LIJEKA

2,3 mg/0,23 ml

6. DRUGO

PODACI KOJI SE MORAJU NALAZITI NA VANJSKOM PAKIRANJU**KUTIJA****BOČICA****1. NAZIV LIJEKA**

Byooviz 10 mg/ml otopina za injekciju
ranibizumab
2,3 mg/0,23 ml

2. NAVOĐENJE DJELATNE(IH) TVARI

Jedan ml sadrži 10 mg ranibizumaba. Jedna bočica sadrži 2,3 mg ranibizumaba u 0,23 ml otopine.

3. POPIS POMOĆNIH TVARI

Također sadrži: α,α -trehaloza dihidrat, histidinklorid hidrat, histidin, polisorbat 20, vodu za injekcije.

4. FARMACEUTSKI OBLIK I SADRŽAJ

Otopina za injekciju

1 x 0,23 ml bočica (2,3 mg).

Jednokratna doza za odrasle: 0,5 mg/0,05 ml. Suvišak volumena treba izbaciti.

5. NAČIN I PUT(EVI) PRIMJENE LIJEKA

Prije uporabe pročitajte uputu o lijeku.

Intravitrealna primjena.

Bočica je samo za jednokratnu uporabu.

6. POSEBNO UPOZORENJE O ČUVANJU LIJEKA IZVAN POGLEDA I DOHVATA DJECE

Čuvati izvan pogleda i dohvata djece.

7. DRUGO(A) POSEBNO(A) UPOZORENJE(A), AKO JE POTREBNO**8. ROK VALJANOSTI**

EXP

9. POSEBNE MJERE ČUVANJA

Čuvati u hladnjaku (2°C – 8°C). Ne zamrzavati.
Bočicu čuvati u vanjskom pakiranju radi zaštite od svjetlosti.

**10. POSEBNE MJERE ZA ZBRINJAVANJE NEISKORIŠTENOG LIJEKA ILI
OTPADNIH MATERIJALA KOJI POTJEČU OD LIJEKA, AKO JE POTREBNO****11. NAZIV I ADRESA NOSITELJA ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET**

Samsung Bioepis NL B.V.
Olof Palmestraat 10
2616 LR Delft
Nizozemska

12. BROJ(EVI) ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

EU/1/21/1572/002

13. BROJ SERIJE

Lot

14. NAČIN IZDAVANJA LIJEKA**15. UPUTE ZA UPORABU****16. PODACI NA BRAILLEOVOM PISMU**

Prihvaćeno obrazloženje za nenavođenje Brailleovog pisma.

17. JEDINSTVENI IDENTIFIKATOR – 2D BARKOD

Sadrži 2D barkod s jedinstvenim identifikatorom.

18. JEDINSTVENI IDENTIFIKATOR – PODACI ČITLJIVI LJUDSKIM OKOM

PC
SN
NN

PODACI KOJE MORA NAJMANJE SADRŽAVATI MALO UNUTARNJE PAKIRANJE

NALJEPNICA

BOČICA

1. NAZIV LIJEKA I PUT(EVI) PRIMJENE LIJEKA

Byooviz 10 mg/ml
injekcija
ranibizumab
Intravitrealna primjena

2. NAČIN PRIMJENE LIJEKA

3. ROK VALJANOSTI

EXP

4. BROJ SERIJE

Lot

5. SADRŽAJ PO TEŽINI, VOLUMENU ILI DOZNOJ JEDINICI LIJEKA

2,3 mg/0,23 ml

6. DRUGO

B.UPUTA O LIJEKU

Uputa o lijeku: Informacije za odraslog bolesnika

Byooviz 10 mg/ml otopina za injekciju ranibizumab

▼ Ovaj je lijek pod dodatnim praćenjem. Time se omogućuje brzo otkrivanje novih sigurnosnih informacija. Prijavom svih sumnji na nuspojavu i Vi možete pomoći. Za postupak prijavljivanja nuspojava, pogledajte dio 4.

ODRASLI

Pažljivo pročitajte cijelu uputu prije nego primite ovaj lijek jer sadrži Vama važne podatke.

- Sačuvajte ovu uputu. Možda ćete je trebati ponovno pročitati.
- Ako imate dodatnih pitanja, obratite se liječniku.
- Ako primijetite bilo koju nuspojavu, potrebno je obavijestiti liječnika. To uključuje i svaku moguću nuspojavu koja nije navedena u ovoj uputi. Pogledajte dio 4.

Što se nalazi u ovoj uputi

1. Što je Byooviz i za što se koristi
2. Što morate znati prije nego primite Byooviz
3. Kako primjenjivati Byooviz
4. Moguće nuspojave
5. Kako čuvati Byooviz
6. Sadržaj pakiranja i druge informacije

1. Što je Byooviz i za što se koristi

Što je Byooviz

Byooviz je otopina koja se ubrizgava u oko. Byooviz pripada skupini lijekova koji se nazivaju lijekovima protiv neovaskularizacije. Sadrži djelatnu tvar koja se naziva ranibizumab.

Za što se Byooviz koristi

Byooviz se koristi u odraslih za liječenje nekoliko očnih bolesti koje uzrokuju oštećenje vida.

Te su bolesti rezultat oštećenja mrežnice (sloja u stražnjem dijelu oka koji je osjetljiv na svjetlost) uzrokovane:

- Rastom propusnih, abnormalnih krvnih žila. To se uočava u bolestima kao što su senilna makularna degeneracija (AMD) i proliferativna dijabetička retinopatija (PDR, bolest koju uzrokuje šećerna bolest). Također može biti povezan s neovaskularizacijom žilnice (CNV) nastalom kao posljedica patološke miopije (PM), angiodnim prugama, centralnom seroznom korioretinopatijom ili upalnim CNV-om.
- Makularnim edemom (oticanjem središnjeg dijela mrežnice). To oticanje može biti uzrokovano šećernom bolešću (bolest koja se naziva dijabetički makularni edem (DME)) ili začepljenjem retinalnih vena u mrežnici (bolest koja se naziva okluzija retinalne vene (RVO)).

Kako Byooviz djeluje

Byooviz specifično prepoznaže i veže se za protein koji se naziva ljudski čimbenik rasta vaskularnog endotela A (VEGF-A) i prisutan je u oku. Ako ga ima previše, VEGF-A uzrokuje abnormalan rast krvnih žila i oticanje u oku koje može dovesti do oštećenja vida u bolestima kao što su AMD, DME, PDR, RVO, PM i CNV. Vežući se za VEGF-A, Byooviz može blokirati njegova djelovanja i sprječiti taj abnormalan rast i oticanje.

U ovim bolestima Byooviz može pomoći stabilizirati, a u mnogim slučajevima i poboljšati Vaš vid.

2. Što morate znati prije nego primite Byooviz

Ne smijete primati Byooviz

- Ako ste alergični na ranibizumab ili neki drugi sastojak ovog lijeka (naveden u dijelu 6.).
- Ako imate infekciju u ili oko oka.
- Ako Vas oko boli ili je crveno (teška upala u oku).

Upozorenja i mjere opreza

Obratite se svom liječniku prije nego primite Byooviz.

- Byooviz se daje injekcijom u oko. Ponekad se, nakon injekcije Byooviza mogu javiti infekcija u unutrašnjem dijelu oka, bol ili crvenilo (upala), odvajanje ili pucanje jednog od slojeva u stražnjem dijelu oka (odignuće ili pukotina mrežnice i odignuće ili pukotina pigmentnog epitela mrežnice) ili zamućenje leće (mrena). Važno je takvu infekciju ili odignuće mrežnice što prije otkriti i liječiti. Odmah se javite svome liječniku ako osjetite znakove poput boli u oku ili pojačane neugode, crvenila koje se pogoršava, zamućenog ili smanjenog vida, povećanog broja sitnih čestica u Vašem vidnom polju ili pojačane osjetljivosti na svjetlost.
- U nekih bolesnika može u kratkom periodu nakon dobivanja injekcije porasti očni tlak. To je nešto što možda nećete zamijetiti; stoga će liječnik nakon svake injekcije provjeravati očni tlak.
- Ukoliko ste imali očnu bolest ili liječenje oka, ili ako ste pretrpjeli moždani udar ili privremeno razvili njegove znakove (slabost ili kljenut udova ili lica, teškoće u govoru ili razumijevanju), o tome obavijestite svog liječnika. Ovaj podatak uzet će se u obzir pri razmatranju je li Byooviz za Vas primjeren lijek ili ne.

Molimo pogledajte dio 4 („Moguće nuspojave“) za detaljnije informacije o nuspojavama do kojih bi moglo doći tijekom terapije Byoovizom.

Djeca i adolescenti (mladi od 18 godina)

Primjena Byooviza u djece i adolescenata nije ispitana te se stoga ne preporučuje.

Drugi lijekovi i Byooviz

Obavijestite svog liječnika ako primjenujete, nedavno ste primijenili ili biste mogli primijeniti bilo koje druge lijekove.

Trudnoća i dojenje

- Žene koje mogu zatrudnjeti moraju koristiti učinkovitu kontracepciju tijekom liječenja te još najmanje tri mjeseca nakon zadnje injekcije Byooviza.
- Nema iskustva s primjenom Byooviza u trudnica. Byooviz se ne smije primjenjivati tijekom trudnoće, osim ako je moguća korist veća od mogućeg rizika za nerođeno dijete. Ako ste trudni, mislite da biste mogli biti trudni ili planirate imati dijete, razgovarajte o tome sa svojim liječnikom prije liječenja Byoovizom.
- Male količine ranibizumab mogu proći u majčino mlijeko, stoga se primjena Byooviz ne preporučuje tijekom dojenja. Obratite se svom liječniku ili ljekarniku za savjet prije nego uzmete Byooviz.

Upravljanje vozilima i strojevima

Nakon što primite Byooviz, vid Vam se može prolazno zamutiti. Ako se to dogodi, nemojte upravljati vozilima ili strojevima dok to ne prođe.

3. Kako primjenjivati Byooviz

Byooviz Vam primjenjuje oftalmolog u obliku jedne injekcije u oko uz lokalni anestetik. Uobičajena doza injekcije je 0,05 ml (koja sadrži 0,5 mg djelatne tvari). Razmak između dviju doza injiciranih u isto oko treba biti najmanje četiri tjedna. Svaku injekciju će Vam dati Vaš liječnik za liječenje bolesti oka.

Prije injekcije, liječnik će Vam pažljivo isprati oko, da spriječi infekciju. Liječnik će Vam dati i lokalni anestetik da smanji ili spriječi bol koju bi injekcija mogla izazvati.

Liječenje započinje jednom injekcijom Byooviza mjesечно. Liječnik će kontrolirati stanje Vašeg oka te, ovisno o tome kako reagirate na terapiju, odlučiti trebate li i kada nastaviti s liječenjem.

Detaljne upute za primjenu navedene su na kraju ove upute pod naslovom „Kako pripremiti i primijeniti Byooviz“.

Starije osobe (65 godina starosti i više)

Osobe od 65 godina starosti i više mogu primati Byooviz bez prilagođavanja doze.

Prije prestanka liječenja Byoovizom

Ako razmišljate o prekidu liječenja Byoovizom, molimo da posjetite liječnika u prvom predviđenom terminu i o tome s njim porazgovarate. Liječnik će Vas savjetovati i odlučiti koliko dugo trebate biti liječeni Byoovizom.

U slučaju bilo kakvih pitanja u vezi s primjenom ovog lijeka, obratite se liječniku.

4. Moguće nuspojave

Kao i svi lijekovi, ovaj lijek može uzrokovati nuspojave iako se one neće javiti kod svakoga.

Nuspojave povezane s primjenom Byooviza uzrokovane su ili samim lijekom ili postupkom davanja injekcije i pretežno se javljaju u oku.

Najozbiljnije nuspojave opisane su u nastavku:

Česte ozbiljne nuspojave (mogu se javiti u do 1 na 10 osoba): odvajanje ili pucanje sloja u pozadini oka (odignuće ili pukotina mrežnice), koje rezultira bljeskovima svjetla s plutajućim mutninama koji napreduju do privremenog gubitka vida, ili zamućivanja leće (mrena).

Manje česte ozbiljne nuspojave (mogu se javiti u 1 na svakih 100 osoba): sljepoća, infekcija očne jabučice (endoftalmitis) s upalom unutrašnjosti oka.

Simptomi koje biste mogli osjetiti su bol ili povećana nelagoda u oku, pogoršanje crvenila oka, zamagljeni ili smanjeni vid, povećani broj malih čestica u vidnom polju ili povećana osjetljivost na svjetlost. **Molimo odmah obavijestite svog liječnika ako se kod Vas razvije bilo koja od ovih nuspojava.**

Najučestalije prijavljene nuspojave opisane su u nastavku:

Vrlo česte nuspojave (mogu se javiti u više od 1 na 10 osoba)

Nuspojave povezane s vidom uključuju: upalu oka, krvarenje u stražnjem dijelu oka (krvarenje mrežnice), poremećaje vida, bol u oku, sitne čestice ili mrlje u Vašem vidnom polju (plutajuće mutnine), krvni podlijev oka, nadražaj oka, osjećaj da Vam je nešto u oku, pojačano suzenje, upalu ili infekciju rubova očnih kapaka, suho oko, crvenilo ili svrbež oka i povišeni očni tlak.

Nuspojave koje nisu povezane s vidom uključuju: grlobolju, začepljenje nosa, curenje iz nosa, glavobolju i bol u zglobovima.

Ostale nuspojave koje se mogu javiti uslijed liječenja Byoovizom opisane su u nastavku:

Česte nuspojave

Nuspojave povezane s vidom uključuju: smanjenje oštine vida, oticanje dijelova oka (srednji sloj oka, rožnica), upalu rožnice (prednjeg dijela oka), mali znakovi na površini oka, zamućeni vid, krvarenje na mjestu primjene injekcije, krvarenje u oku, iscjadak iz oka uz svrbež, crvenilo i oticanje (konjunktivitis), osjetljivost na svjetlost, osjećaj neugode u oku, oticanje kapka, bol u kapku.

Nuspojave koje nisu povezane s vidom uključuju: infekciju mokraćnog sustava, nisku razinu eritrocita (sa simptomima kao što su umor, nedostatak zraka, omaglica, bljedoča kože), tjeskobu, kašalj, mučninu, alergijske reakcije kao što su osip, koprivnica, svrbež i crvenilo kože.

Manje česte nuspojave

Nuspojave povezane s vidom uključuju: upalu i krvarenje u prednjem dijelu oka, gnojnu vrećicu na oku, promjene u središnjem dijelu površine oka, bol ili nadražaj na mjestu injekcije, abnormalni osjet u oku, nadražaj očnog kapka.

Prijavljivanje nuspojava

Ako primijetite bilo koju nuspojavu, potrebno je obavijestiti liječnika. To uključuje i svaku moguću nuspojavu koja nije navedena u ovoj uputi. Nuspojave možete prijaviti izravno putem nacionalnog sustava za prijavu nuspojava: navedenog u [Dodatku V](#). Prijavljivanjem nuspojava možete pridonijeti u procjeni sigurnosti ovog lijeka.

5. Kako čuvati Byooviz

- Lijek čuvajte izvan pogleda i dohvata djece.
- Ovaj lijek se ne smije upotrijebiti nakon isteka roka valjanosti navedenog na kutiji i naljepnici bočice iza oznake „Rok valjanosti“, odnosno „EXP“. Rok valjanosti odnosi se na zadnji dan navedenog mjeseca.
- Čuvati u hladnjaku (2°C – 8°C). Ne zamrzavati.
- Prije upotrebe, neotvorena bočica može se čuvati na temperaturi ispod 30°C do 2 mjeseca.
- Bočicu čuvati u vanjskom pakiranju radi zaštite od svjetlosti.
- Ne koristiti ako je pakiranje oštećeno.

6. Sadržaj pakiranja i druge informacije

Što Byooviz sadrži

- Djelatna tvar je ranibizumab. Jedan ml sadrži 10 mg ranibizumaba. Svaka bočica sadrži 2,3 mg ranibizumaba u 0,23 ml otopine. Time se dobiva iskoristiva količina za primjenu jedne doze od 0,05 ml koja sadrži 0,5 mg ranibizumaba.
- Drugi sastojci su α,α-trehaloza dihidrat, histidinklorid hidrat, histidin, polisorbat 20, voda za injekcije.

Kako Byooviz izgleda i sadržaj pakiranja

Byooviz je otopina za injekciju u bočici (0,23 ml). Otopina je bistra, bezbojna do bijedožuta i vodena.

Dostupne su dvije različite vrste pakiranja:

Pakiranje samo s boćicom

Pakiranje koje sadrži jednu staklenu bočicu ranibizumaba s čepom od klorobutilne gume. Bočica je samo za jednokratnu uporabu.

Pakiranje s boćicom + igla s filtrom + igla za injekciju

Pakiranje koje sadrži jednu staklenu bočicu ranibizumaba s klorobutilnim čepom i jednu tupu iglu s filtrom (18G x 1½", 1,2 mm x 40 mm, 5 mikrometara) za izvlačenje sadržaja bočice i jednu iglu za injekciju (30G x ½", 0,3 mm x 13 mm). Sve su komponente samo za jednokratnu uporabu.

Na tržištu se ne moraju nalaziti sve vrste pakiranja.

Nositelj odobrenja za stavljanje lijeka u promet i proizvođač
Samsung Bioepis NL B.V.
Olof Palmestraat 10
2616 LR Delft
Nizozemska

Za sve informacije o ovom lijeku obratite se lokalnom predstavniku nositelja odobrenja za stavljanje lijeka u promet:

België/Belgique/Belgien
Biogen Belgium NV/S.A
Tél/Tel: + 32 (0)2 808 5947

България
Ewopharma AG Representative Office
Тел.: + 359 249 176 81

Česká republika
Biogen (Czech Republic) s.r.o.
Tel: + 420 228 884 152

Danmark
Biogen (Denmark) A/S
Tlf: + 45 78 79 37 53

Deutschland
Biogen GmbH
Tel: + 49 (0)89 996 177 00

Eesti
Biogen Estonia OÜ
Tel: + 372 6 68 30 56

Ελλάδα
Genesis Pharma S.A.
Τηλ: + 30 211 176 8555

España
Biogen Spain, S.L.
Tel: + 34 931 790 519

France
Biogen France SAS
Tél: + 33 (0)1 776 968 14

Hrvatska
Ewopharma d.o.o
Tel: + 385 (0)1 777 64 37

Ireland
Biogen Idec (Ireland) Ltd.
Tel: +353 (0)1 513 33 33

Lietuva
Biogen Lithuania UAB
Tel: +370 52 07 91 38

Luxembourg/Luxemburg
Biogen Belgium NV/SA
Tél/Tel: +35 227 772 038

Magyarország
Biogen Hungary Kft.
Tel.: + 36 1 848 04 64

Malta
Pharma.MT Ltd
Tel: + 356 27 78 15 79

Nederland
Biogen Netherlands B.V.
Tel: + 31 (0)20 808 02 70

Norge
Biogen Norway AS
Tlf: + 47 21 93 95 87

Österreich
Biogen Austria GmbH
Tel: + 43 (0)1 267 51 42

Polska
Biogen Poland Sp. z o.o.
Tel.: + 48 22 116 86 94

Portugal
Biogen Portugal Sociedade Farmacêutica,
Unipessoal, Lda
Tel: + 351 308 800 792

România
Ewopharma AG Representative Office
Tel: + 40 377 881 045

Slovenija
Biogen Pharma d.o.o.
Tel: + 386 (0)1 888 81 07

Ísland
Icepharma hf.
Sími: + 354 800 9836

Italia
Biogen Italia s.r.l.
Tel: + 39 (0)6 899 701 50

Kóprouc
Genesis Pharma (Cyprus) Ltd
Τηλ: + 357 22 00 04 93

Latvija
Biogen Latvia SIA
Tel: + 371 66 16 40 32

Slovenská republika
Biogen Slovakia s.r.o.
Tel: + 421 (0)2 333 257 10

Suomi/Finland
Biogen Finland Oy
Puh/Tel: + 358 (0)9 427 041 08

Sverige
Biogen Sweden AB
Tel: +46 (0)8 525 038 36

United Kingdom (Northern Ireland)
Biogen Idec (Ireland) Ltd.
Tel: +44 (0)20 360 886 22

Ova uputa je zadnji puta revidirana u

Ostali izvori informacija

Detaljnije informacije o ovom lijeku dostupne su na internetskoj stranici Europske agencije za lijekove: <http://www.ema.europa.eu>.

SLJEDEĆE INFORMACIJE NAMIJENJENE SU SAMO ZDRAVSTVENIM RADNICIMA:

Molimo pogledati i dio 3 „Kako primjenjivati Byooviz“.

Kako pripremiti i primijeniti Byooviz odraslima

Bočica za jednokratnu, isključivo intravitrealnu primjenu

Byooviz mora primjenjivati kvalificirani oftalmolog s iskustvom u primjeni intravitrealnih injekcija.

Kod vlažnog AMD-a, kod CNV-a, kod PDR-a te poremećaja vida nastalog zbog DME-a ili makularnog edema posljedičnog RVO-u preporučena doza Byooviza iznosi 0,5 mg u obliku jedne intravitrealne injekcije. Ova doza odgovara injekcijskom volumenu od 0,05 ml. Interval između dviju doza ubrizganih u isto oko mora biti najmanje četiri tjedna.

Liječenje započinje jednom injekcijom mjesečno sve dok se ne postigne maksimalna oštrina vida i/ili dok nema znakova aktivnosti bolesti tj. nema promjene u oštrini vida i u drugim znakovima i simptomima bolesti na kontinuiranoj terapiji. U bolesnika s vlažnim AMD-om, DME-om, PDR-om i RVO-om moguće je da će u početku biti potrebno tri ili više uzastopnih mjesečnih injekcija.

Nakon toga, liječnik utvrđuje intervale praćenja i liječenja koji se trebaju temeljiti na aktivnosti bolesti, procijenjenim parametrima vidne oštchine i/ili anatomskim parametrima.

Ako po liječnikovom mišljenju parametri vidne oštchine i anatomski parametri upućuju na to da bolesnik nema koristi od nastavka liječenja, primjenu Byooviza potrebitno je prekinuti.

Praćenje aktivnosti bolesti može uključivati klinički pregled, funkcionalno testiranje ili tehnike slikovne dijagnostike (npr. optičku koherentnu tomografiju ili fluoresceinsku angiografiju).

Ako se bolesnici liječe prema režimu „lijeći i produži“ (engl. *treat and extend*), nakon što se postigne maksimalna oštrina vida i/ili nema znakova aktivnosti bolesti, intervali liječenja mogu se postupno produžiti dok se ne vrate znakovi aktivnosti bolesti ili oštećenja vida. Interval liječenja smije se produžiti za najviše dva tjedna u jednom koraku za vlažni AMD te za najviše jedan mjesec u jednom koraku za DME. Za PDR i RVO, intervali liječenja također se mogu postupno produžiti, međutim postojeći podaci nedostatni su da bi se donio zaključak o duljini tih intervala. Ako se ponovno vrati aktivnost bolesti, interval liječenja treba sukladno tome skratiti.

Liječenje oštećenja vida uzrokovanih CNV-om treba odrediti individualno za svakog bolesnika na temelju aktivnosti bolesti. Nekim bolesnicima će možda biti potrebna samo jedna injekcija tijekom prvih 12 mjeseci; drugima će možda biti trebati učestalija primjena, uključujući i primjenu injekcije jednom mjesečno. Za CNV nastao kao posljedica patološke miopije (PM), mnogim bolesnicima će možda biti potrebna samo jedna ili dvije injekcije tijekom prve godine.

Ranibizumab i laserska fotoagulacija kod DME-a i makularnog edema posljedičnog RVO-u
Postoje izvjesna iskustva vezana uz istodobno provođenje terapije ranibizumabom i laserske fotoagulacije. Primjenjuje li ih se istoga dana, ranibizumab valja dati najmanje 30 minuta nakon laserske fotoagulacije. Ranibizumab se može primijeniti u bolesnika koji su ranije podvrgavani laserskoj fotoagulaciji.

Ranibizumab i fotodinamska terapija ranibizumabom u CNV-u posljedičnom PM-u
Nema iskustava s istodobnom primjenom Byooviza i verteporfina.

Byooviz treba prije primjene vizualno pregledati radi prisutnosti čestica i promjene boje.

Injekcije treba primjenjivati u aseptičnim uvjetima, što uključuje kiruršku dezinfekciju ruku, sterilne rukavice, sterilni prekrivač, sterilni spekulum za očni kapak (ili ekvivalentni instrument) i raspoloživost sterilne paracenteze (ako bude potrebno). Prije provođenja intravitrealnog postupka treba pažljivo provjeriti bolesnikovu anamnezu s obzirom na reakcije preosjetljivosti. Prije injekcije

potrebno je primjeniti odgovarajuću anesteziju i topikalni baktericid širokog spektra za dezinfekciju kože oko oka, očnog kapka i površine oka, u skladu s lokalnom praksom.

Pakiranje samo s boćicom

Boćica je samo za jednokratnu uporabu. Nakon primjene injekcije sav neiskorišteni lijek mora se baciti. Boćica na kojoj ima znakova oštećenja ili neovlaštenog otvaranja ne smije se koristiti. Sterilnost se može jamčiti samo ako je sigurnosna naljepnica na pakiranju netaknuta.

Za pripremu i intravitrealnu injekciju potrebni su sljedeći medicinski proizvodi za jednokratnu uporabu:

- igla s filtrom promjera pora od 5 µm (18G)
- igla za injekciju (30G x ½")
- sterilna štrcaljka od 1 ml (sadrži 0,05 ml oznaku)

Ovi medicinski proizvodi nisu uključeni u pakiranje lijeka Byooviz.

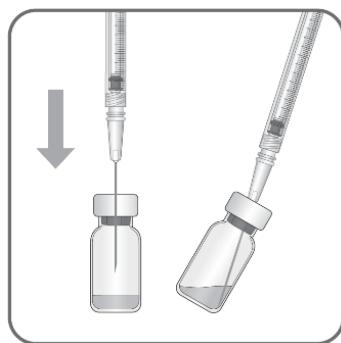
Pakiranje s boćicom + igla s filtrom + igla za injekciju

Sve su komponente sterilne i samo za jednokratnu uporabu. Komponente pakiranja na kojem ima znakova oštećenja ili neovlaštenog otvaranja ne smiju se koristiti. Sterilnost se može jamčiti samo ako je sigurnosna naljepnica na pakiranju komponenti netaknuta. Ponovna uporaba može dovesti do infekcije ili drugih bolesti/ozljeda.

Za pripremu i intravitrealnu injekciju potrebni su sljedeći medicinski proizvodi za jednokratnu uporabu:

- igla s filtrom promjera pora od 5 µm (18G x 1½", 1,2 mm x 40 mm, priložena)
- igla za injekciju (30G x ½", 0,3 mm x 13 mm, priložena)
- sterilna štrcaljka od 1 ml (sadrži 0,05 ml oznaku, nije uključena u pakiranje Byooviza)

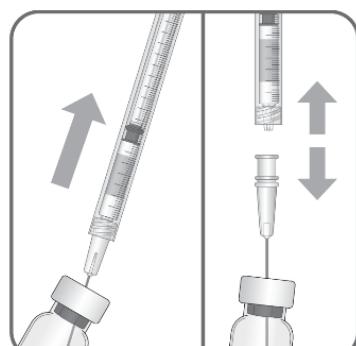
Kako biste pripremili Byooviz za intravitrealnu primjenu odraslim bolesnicima, molimo da se pridržavate sljedećih uputa:

1. Prije izvlačenja sadržaja boćice potrebno je dezinficirati vanjsku površinu gumenog čepa na boćici.

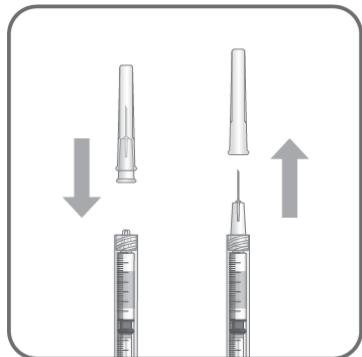
2. Na štrcaljku od 1 ml stavite iglu s filtrom promjera pora 5 µm (18G x 1½", 1,2 mm x 40 mm, 5 µm) koristeći aseptičku tehniku. Iglu s filtrom gurajte kroz sredinu čepa boćice sve dok igla ne dotakne dno boćice.

3. Iz boćice izvucite svu tekućinu, držeći je u uspravnom položaju, lagano nagnutu kako bi se olakšalo potpuno izvlačenje.

4. Prilikom pražnjenja boćice osigurajte da se klip štrcaljke povuče dovoljno unazad kako bi se potpuno ispraznila igla s filtrom.

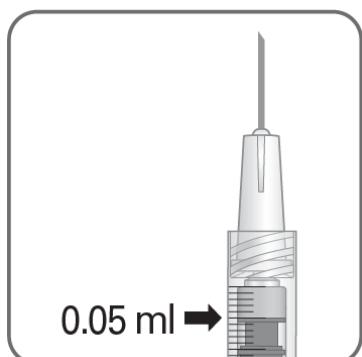
5. Tupu iglu s filtrom ostavite u boćici, a štrcaljku odvojite od tupe igle s filtrom. Igla s filtrom se ne smije koristiti za primjenu intravitrealne injekcije već se nakon izvlačenja sadržaja iz boćice treba baciti.

6. Iglu za injekciju (30G x $\frac{1}{2}$ ", 0,3 mm x 13 mm) treba aseptički i čvrsto spojiti na štrcaljku.

7. Pažljivo skinite zatvarač s igle za injekciju, a da pritom ne odvojite iglu za injekciju od štrcaljke.

Napomena: Čvrsto stisnite bazu igle za injekciju prilikom skidanja zatvarača.

8. Pažljivo istisnite zrak iz štrcaljke zajedno s otopinom u suvišku i prilagodite dozu do oznake 0,05 ml na štrcaljki. Štrcaljka je spremna za injiciranje.

Napomena: Iglu za injekciju nemojte brisati. Klip štrcaljke nemojte potezati unazad.

Iglu za injekciju treba uvesti 3,5-4,0 mm posteriorno od limbusa u vitrealnu šupljinu u smjeru središta očne jabučice, pri čemu treba izbjegavati horizontalni meridijan. Zatim se injicira volumen od 0,05 ml; za svaku sljedeću injekciju treba potražiti drugo mjesto na bjeloočnicu.

Nakon primjene injekcije nemojte ponovno stavljati zatvarač na iglu ili je odvajati od štrcaljke. Odložite upotrijebljenu štrcaljku zajedno s iglom u spremnik za oštре predmete sukladno lokalnim propisima.